

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhastós petítor egyszeri hirdete 30 fill. Többszörös hirdetésért jutányosabb. Nyilttér: minden sor 40 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-kör
s az Eperjesi Kereskedők és Keresk.-ifjak Egyletének
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Eperjesen, Fő-utca 55. sz.
Kiadóhivatal: KÖSCH ÁRPÁD könyvnyomtató-intézete
Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

Pénzintézetek.

II.

A sárosvármegyei pénzintézeteknél — mint a mult alkalommal kimutattuk — igen csekélyek az intézetek saját tőkéi. Ennélfogva ezek az intézetek a passzív bankügyletek közül csupán a *betéti ügylettel*, a *visszleszámítással* és esetleg a *jelzálog-kölcsönkötvények engedélyezésével* foglalkozhatnak. Ellenben teljesen ki kell zárniok működési körükből a *hosszú lejáratú kötvényeknek* (zálogleveleknek, községi kötelezőknek stb.) kibocsátását. Ehhez ugyanis jelentékeny alapokra van szükség. Záloglevelek kibocsátásával például csak olyan részvénytársaság foglalkozhatik, melynek erre a célra rendelt és legalább 400,000 koronás külön biztosítási alapja van, a mely azután akkép növelendő, hogy az a záloglevelek összegének legalább is huszad-részt képezze. (1876: XXXVI. t.-cz. 4. és 15. §§)

A *betéti ügylet* a kis pénzintézetek legfontosabb, sőt majdnem egyedüli pénzforrása. Voltaképpen két fajtáját kellene megkülönböztetni a betéteknek. Az egyik esetben a fél betett pénze felett csak az előre kikötött felmondási határidők betartása mellett rendelkezhetik, míg a másik esetben a legnagyobb összegek is azonnal folyósíthatók. Az első kategóriába tartoznának azok a betétek, melyeket betétkönyvecskére helyezünk el, az utóbbiba pedig azok, melyek pénztári jegyek ellenében, illetve folyószámlára nyerne elhelyezést. Önként értendő, hogy a betéti kamatláb az első esetben nagyobb kell hogy legyen, mint az utóbbi esetben, az úgyn. «napi pénznel». Így a magy. kir. postatakarékpénztár a betéti-könyvecskére elhelyezett betéteknél 3% kamatot fizet, ellenben a csekk-betétek után csupán 2%-ot és ezt is

csak az után az összeg után, a mely legalább fél hónapig van nála. Külföldön ellenben azt látjuk, hogy a folyószámlára elhelyezett pénzek után a bankok egyáltalában nem fizetnek kamatot. Az aktív álló folyószámlának természetesen csekk-rendszer nélkül nem sok értelme van és azért ezzel sárosvármegyei pénzintézeteknél is csak igen szörványosan találkozunk. Az aktív álló folyószámla, a mi bankjaink szerint, nem üzlet, hanem: *szívesség!*

A betéti-könyvecskére elhelyezett betétek összegét az 1906. év végével a következő kimutatás tünteti fel:

Eperjesi Takarékpénztár	9.708,934 K. 75 f.
Eperjesi Bankegylet	3.595,773 „ 09 „
Bártfai Takarékpénztár	2.057,172 „ 69 „
Bártfai Hitelbank	801,902 „ 69 „
Kisszebeni Takarékpénztár	718,894 „ 56 „
Összesen: 16 882,677 K. 78 f.	

Betéteket folyószámlára, a közzétett mérlegek szerint, csupán a Bártfai Hitelbank fogadott el és pedig mindössze 7451 kor. 79 fill. értékben. A két eperjesi pénzintézetnél, valamint a Bártfai Takarékpénztárnál folyószámlára elhelyezett egy-két betét a «folyószámlabeli hitelezők» tétele alá van elrejtve.

A *visszleszámítást* két pénzintézet kivételével az összes vármegyei pénzintézetek gyakorolták. Ez a kettő: a legnagyobb és legkisebb. Az Eperjesi Takarékpénztár és a Kisszebeni Takarékpénztár. Az előbbi azért nem, mert talán azt hiszi, hogy közel tíz millió betét mellett nincsen szüksége a reescompte-ra. Az utóbbi pedig talán azért, mert alaptökéjét figyelembe véve, csak igen csekély visszleszámítási hitelre lehetne igénye.

Az 1906. év végén az egyes pénzintézetek a visszleszámítást a következő összegek erejéig vették igénybe:

Eperjesi Bankegylet	272,778 K. 91 f.
Bártfai Takarékpénztár	130,242 „ 86 „
Bártfai Hitelbank	76,470 „ — „
Összesen: 479,491 K. 77 f.	

Jelzálogkölcsönkötvények engedélyezésével vármegyénk pénzintézetei nem foglalkoztak.

Vegyük már mostan sorra az *aktív bank-ügyleteket*. Ezek között, mint legfontosabb, első helyet foglal el a *váltóleszámítás*. Ámbár az Eperjesi Takarékpénztárnál a jelzálogkölcsönök nagyobb összeggel szerepelnek, mint a váltótárca. Az 1906. évi állapot a következő:

Eperjesi Takarékpénztár	2.270,691 K. 22 f.
Eperjesi Bankegylet	2.583,863 „ 56 „
Bártfai Takarékpénztár	1.154,854 „ 41 „
Bártfai Hitelbank	590,577 „ 61 „
Kisszebeni Takarékpénztár	425,749 „ 37 „
Összesen: 7.025,736 K. 17 f.	

Meglepő, hogy az *Eperjesi Bankegylet váltótárcája jelentékenyen túlszárnyalja az Eperjesi Takarékpénztárt, ámbár utóbbinak éppen három annyi betéte van, mint az előbbinek.*

A második legjelentékenyebb aktív bank-ügylete pénzintézeteknek a *jelzálogos kölcsönök* nyújtása. Ezt az üzletágot a következő számadatok tüntetik fel:

Eperjesi Takarékpénztár	2.417,526 K. 14 f.
Eperjesi Bankegylet	1.045,524 „ 79 „
Bártfai Takarékpénztár	1.002,526 „ 91 „
Bártfai Hitelbank	355,191 „ 23 „
Kisszebeni Takarékpénztár	311,388 „ 93 „
Összesen: 5.132,158 K. — f.	

Már jelentékenyen kisebb összegek szerepelnek a *lombard-ügyletnél*, mely tudvalevőleg értékpapírokra, arany-ezüst tárgyakra és esetleg más folyó-árúkra, mint kézzálogra adott kölcsön. Ennek az üzletágnak terjedelme a következő volt:

Eperjesi Takarékpénztár	66,654 K. 04 f.
Eperjesi Bankegylet	43,650 „ 88 „
Bártfai Takarékpénztár	5,014 „ 97 „
Bártfai Hitelbank	5,488 „ — „
Kisszebeni Takarékpénztár	7,977 „ — „
Összesen: 128,784 K. 89 f.	

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

Uram, Te adtad . . .

*Uram, Te adtad a napot minékünk,
Az éjt is Te adtad, Uram.
Nincs elmúlásuk . . . Évek milliója
Köszöttek nyom nélkül suhan . . .*

*Bocsásd meg vétkem, bűnös lásadónak,
S ne halld meg szívem sóhaját . . .
Mért mulik el az ifjúság oly gyorsan,
Uram, hisz' azt is Te add?*

Sárosi Árpád.

Vallástörténeti nevezetességek Sárosvármegyében.

Alig egy órányira a megye székhelyétől van a régi jeles nagyközség (mezőváros) Nagysáros, a Rákócziak idejében éppen a megye székhelye, a község háza, most magában egy szerény s külsejét tekintve jelentéktelen épület, valaha a megyeház volt, melyben a nagy fejedelem, II. Rákóczi Ferencz mint örökös főispán a megyei gyűléseken elnökölt. A mintegy 3000 nyi lakosság zöme hajdanta protestáns, mert e vidéken a reformáció keletkezése idején a lakosság tüstént tömegesen fogadta el a lutheri hitvallást; most aligha éri el a 200-at az evang. hívek száma, úgy, hogy nem is önálló gyüleke-

zeti kötelekben, csak mint filiális község az eperjesi anyaegyházhoz csatolva, minélfogva ottani hivatalos életében lelkeszeti hatóságom alá tartozván, nem is ritkán volt alkalom látogatni a nevezetes helyet, melyben a hegy oldalán emelkedik a Rákóczi-vár-omladék s alatta most is áll a Rákóczi ház, melyben a fejedelem lakását tartá s melyben tudvalevőleg az ellenséges hatalom által elfogatván, gondviselészerű történelmi küldetése előfeltételeitől s magyar hazai környezetétől egy ideig távol tartatott. Ebben a kastélyban, röviddel az 1848/9-iki szabadságharc lezajlása után, az 1850. évben, egy emlékezetes lelkeszi teendőm akadt: egy házasság-eketés s éppen vegyes-házasság, — mondhatnám tehát kicsinyben a nagy Rákóczi tradícionális szellemében, a ki tudvalevőleg maga is vegyes-házasságban élt s buzgó hatholikus létére is mint a vallásszabadság fenkolt előharcosa, protestáns alattvalóinak, mint honfitársainak teljes igazságot tudott szolgáltatni, az igazi keresztyén vallású és vallásos türelem ritka nemes és fényes példáját mutatván. Eskettem pedig a Rákóczi-kastély

¹ Egyházkormányzati tekintetben az ősi «V szab. kir. városi» egyházmegyéhez tartozván, ennek hivatalos elnevezésében okmányszerűleg külön említették e címen: «Senioratus V. lib. reg. civitatum et oppidi Nagy-Sáros». Az eredetileg öt kebelbeli város (úgym. Bártfa, Eperjes, Kisszeben, Kassa és Lőcse) ősi fraternitásához idővel csatlakozott mint hatodik: Késmárk, úgy, hogy tehát az illető egyházmegye vagyis esperesség teljes címe volt a legújabb időkig: «Senioratus VI. lib. reg. Civitatum Superioris Hungariae». (A legújabb fejlemények folytán az esperesség tudvalevőleg feloszlott.)

² A Hessziai tartománygróf (Landraf von Hessen) leányával.

nagytermében egy improvizált oltár előtt éppen a ház akkori háziasszonyát: özv. gróf Szirmay úrnőt (mert a vár-telek akkor a gr. Szirmay főúri család birtokában volt, legújabbban örök áron Pulszky Géza nagybirtokos tulajdonába ment át), a ki, mint londoni születésű angol nő, az anglikán egyháznak volt híve — tehát tágabb értelemben protestáns vallású — egy magas rangú cs. és kir. katonatisztal Münchenből, Bajorország fővárosából, ki is, római katolikus létére a protestáns esketést kívánta s, a mi a ritka esetet még érdekesebbé tette s méltán külön említésre méltó: az ottani róm. kath. plébános, Dsukár, a maga részéről is nemcsak beleegyezett a protestáns esketésbe, hanem éppen mint esketési tanú is résztvett az aktusban (a humánus és türelmes lelkű plébánossal később gyakrabban volt alkalom hivatalos úton érintkezni). Ezen, a fenforgott körülmények szerint azon történelmileg nevezetes helyen valóban emlékezetes lelkeszi funkció elevenen megújítja bennem a történeti nagy multnak emlékeit s igazán érezteté velem az egykori mély felfogású jénai hittanár szellemes szavainak igaz voltát: «Es wiken sich die Geister alles Zeiten! . . .»¹

Hasonló emlékek fűződnek a különben is a hazai reformáció történetében jeles Bártfa szab. kir. városához s különösen is a csak másfélórányi távolságban

¹ Nagyt. Michaelisz Izidor, vasmegeyi községi nyug. lelkeszt által értesültem alkalmilag, miszerint a tisztelt úrnő későbbi időkben ott Köszeg szab. kir. városában lakott számos éveken át az ő egyháza kötelekben, köztiszteletben, mint az egyház szegényeinek támasza s áldott-lelkű jótéveje.

Nagyobb lendületet vett újabb időben a folyószámlára való hitelezés, a mikor természetesen értékpapírok vagy más alkalmas okiratok (váltók, kötvények) képezik a fedezetet. Világos azonban, hogy ez az üzletág is csak a csekk-rendszer behozatala mellett fejlődhetik ki igazán. A folyószámlaügyletek terjedelmét a következő adatok tüntetik fel:

Eperjesi Takarékpénztár	2.114,189 K. 87 f.
Eperjesi Bankegylet	457,378 „ 31 „
Bártfai Takarékpénztár	282,060 „ 54 „
Bártfai Hitelbank	16,147 „ 51 „
Kisszebeni Takarékpénztár	11,098 „ 61 „
Összesen: 2.880,874 K. 84 f.	

További bankügylet gyanánt az egyszerű kötvényekre való kölcsönadást kell megemlítenünk. Ezzel az üzletággal azonban csak két pénzintézetünk foglalkozott és pedig a következő mérvben:

Eperjesi Bankegylet	81,018 K. 16 f.
Kisszebeni Takarékpénztár	49,622 „ 50 „
Összesen: 130,640 K. 66 f.	

Értékpapírosoknak, főleg zálogleveleknek, államadóssági kötvényeknek tartós befektetés céljaira való vétele nem bankügylet. Elismerjük, hogy bizonyos tartalékalapoknak vagy a nyugdíjalapnak értékpapírokban való elhelyezése kívánatos lehet. Egyébként azonban a dolog úgy áll, hogy a pénzintézet azt a pénzt fekteti be ilyen értékpapírokba, a melyet másképp felhasználni nem tud vagy nem akar. Persze, a mikor azután akarna üzleteket kötni, akkor ott a nyakán a kolonc. Mert hiszen természetes, hogy magas kamatláb mellett rendszerint alacsony a befektetési értékek árfolyama és így azok pénzre létele csak veszteség árán lehetséges. Részvények és elsőbbségi kötvények megszerzése egyes iparvállalatok vagy más részvénytársulati alapon álló intézmények támogatása okából egészen más elbírálás alá esik. Pénzintézeteink értékpapír-állományáról a következő kimutatás szól:

Eperjesi Takarékpénztár	3.016,044 K. 19 f.
Eperjesi Bankegylet	210,411 „ 26 „
Bártfai Takarékpénztár	24,115 „ — „
Bártfai Hitelbank	16,320 „ — „
Kisszebeni Takarékpénztár	5828 „ — „
Összesen: 3.272,718 K. 45 f.	

A sárosvármegyei pénzintézetek összes értékpapírállományának 92%-a jut e szerint az Eperjesi Takarékpénztárra!

Az eddig megemlített bankügyleteken kívül foglalkoztak pénzintézeteink az úgynevezett indifferens bankügyletekkel is. Ide tartoznak nevezetesen: a pénzváltás, lejárt szelvények, kisorsolt értékpapírok megvásárlása, érték-

papírok bizományszerű vétele és eladása, idegen helyeken teljesítendő fizetések vagy elfogadandó bevételek stb. Ezek az ügyletek azonban nagyobb terjedelmet nem tüntetnek fel.

Ha már most szembeállítjuk a pénzintézeteinkben elhelyezett betéteket és azokat az összegeket, melyeket a pénzintézetek különböző aktív bankügyleteik útján kölcsön adnak, azt fogjuk találni, hogy a mérleg eme két karja majdnem egyensúlyban van. Az egyes bankügyletek révén kihelyezett összegek ugyanis a következők voltak:

Váltószámítás	7.025,736 K. 17 f.
Jelzálogos kölcsönök	5.132,158 „ — „
Lombard-ügylet	128,784 „ 89 „
Folyószámla-ügylet	2.880,874 „ 84 „
Egyszerű kötvények	130,640 „ 66 „
Összesen: 15.298,194 K. 56 f.	
Evvel szemben a betétek	16.882,677 K. 78 f.-re
rugtak. — A különbözet	1.584,483 K. 22 f.

Miután így összeállítottuk pénzintézeteink tevékenységének kimutatását, befejező cikünkben az elmúlt évi üzleti eredményüket kívánjuk vizsgálat tárgyává tenni.

Dr. Flórián Károly.

Új eperjesi kórház.

Beszégettünk az új eperjesi kórház szükségéről, a melynek felépítése úgy a városnak, mint Sárosvármegye-nek és az államnak érdekében áll.

Mindenki azt mondja, hogy ahhoz éppen az hiányzik, a mi nélkül háborút viselni nem lehet: a pénz, pénz és ismét pénz.

Én meg azt állítom, hogy a pénzből magából épügy nem lenne kórház, a miként Midas király sem tudott jóllakni, míg kezeitől minden arannyá változott.

Több ennél az erős akarat, a munka. A tömeg — mely áldozatra kész — ha egyszer megmozdul: minden akadályt ledönt, — és én azt hiszem, hogyha Sárosvármegye és Eperjes város tömegei akarnak és megmozdulnak: az új kórháznak épülnie kell.

Ha a mozgalmat megindítják, nem kétlem, hogy az a kőműves- vagy ácslegény, a ki már eddig élvezte a kórház jótékonyágát, — de az is, a ki nem tudhatja, mikor érheti baleset, s talán élete vagy testi épsége függ attól, miként van a kórház mindenféle eszközökkel felszerelve, nemcsak szívesen tenné, de megkövetelné: engedjék egy napot ingyen dolgozni. Az asztalosok, tüvegések s minden fajta iparosok valami anyaggal és munkával — a falusiak tömegei napszámmal és fuvarral — hogy rendkívül sokat ne tehetnének, ki kétéltedik ebben, csak legyen, a ki be tudja osztani, okosan tudja igénybe venni; csak ne követelőleg, ne durván, mert a ki önként áldoz, a ki lelkesedésből cselekszik, nem szereti, ha kényszerítik.

* Ezen érdekes cikk írója hivatalos kiküldetésben járt a minap Eperjesen s ekkor vetette papírra az itt közölt sorokat. Vajha megszívlelnék a kapott jó tanácsokat! Szerk.

a vármegye makoviczai járásában egy szikladombon látható zborói várrom omladékaihoz s az alatta elterülő Zboró mezővárosában ódon szerű stílusban épült Rákóczi-templomhoz, nemkülönben az ott közelben lévő historikus száz hársfához (ceptum tilia), melyeknek mintegy feleresze — dacolva az idők viszontagságaival — bár megrongált törzsszel, de még zöldelő koronájával díszlik s melyek árnyékában országos gyűlésekből keltezé a nagy fejedelem híres proklamációját: «Datum in Comitibus nostris sub centum tiliis celebratis», «generalis insurrectio»-ra, vagyis általános felkelésre híván fel az ország népét s indokul adván a nemzet régi gravaminális sérelmeit ama közismeretű szavakban, miszerint — úgymond — «Recrudescunt vulnera in clytae gentis Hungarae» stb. Hogy mily visszhangra talált itt a haza felvidékén harcias szöveg, eléggé mutatja az az egy körülmény, miszerint — holott csak pár száz főnyi lengyel lovas-kisérettel lépett a sárosmegyei határszéli területre a szomszéd Przemysl galicziai véderősségből, a hol akkori száműzetésében kezdtek hozzá csatlakozni hívei — a pár mértöldnyi úton Bártfa — Eperjesig gyorsan 15,000 főnyi hadsereg szaporodott számuk: a népség mint várva várt szabadítót üdvözlé s tömegesen sietett zászló alá. S itt a kegyeletes megemlékezés egy különös, szinte érdekes neméről illik megemlékezni. Ugyanis a bártfa-eperjesi útvonal közelről érinti Kisszeben szab. kir. város vidékét s környékén Orkuta és Osztrópatak községek határát, melynél a jeles Bánó-család ősi birtoka terül el, melynek elődei máris a vallásszabadság táborában foglaltak méltó helyet s melynek neves ivadéka: id. Bánó József volt országgyűlési alelnök, ott ma is

a protestáns vallás főképviseleje. E vidéken szinte feltűnő körülmény, — a mint valóban feltűnt nekem is már tanulókoromban és később is, gyakrabban járván ott — hogy a köznépnél gyakran előfordul ma is a Sargent név mint tulajdonnév, a minnek mikor okát kutattam, értelmes s a népet ismerő emberek tudakozódván az iránt, hogy az ott túlnyomóan tótjait köznéppé miképp jutott legyen a latin eredetű előnévhez, csak azt nyertem felvilágosítást, hogy a Sargent-ek ősei — mind Rákóczi insurgensei voltak annak idején s megtartották és utódaik s unokáikra is átszarmaztatták az elnevezést.

Szemlét tartva a nevezetességek során a megyében, el nem kerülheti figyelmünket a komlóskeresztesi husszita-templom, t. i. egyike azon, husszíták által épült templomoknak, melyek részben fenmaradtak e vidéken azon időkől, a mikor a «Csehek Magyarországon»¹ táboroztak itt még a reformációt megelőző korszakban; templomaik az idők folytában nagyjából katolikus kézre mentek át, de Komlóskeresztesen prot. ev. anyagyházunk lévén ma is, a templom birtokában maradt minden viszontagságokon keresztül. Ebben a már magában is nevezetes templomban véletlenül, a körülmények közrehatása folytán szintén egy lelkészi teendőt végeztem egykor (az 1870-es években), itt is egy házasság-egketést, természetesen az illető és illetékes ottani lelkész engedélye, illetve beleegyezése mellett. Az esketés tölem kívántatott személyi barátság indokából, mivel a vőlegény eperjesi lakos s ottani egyházunk érdemes tagja volt, a menyasszony pedig Komlóskeresztesen lakott a

¹ Báró Jósika Miklós ismert korrajának címe.

Csak azután ne cifra pályázat, árlejtés útján, a mi nyilvános intézményeink létesítésénél roppant sokat felemészt! A pénz — mint a vaj — olvad, ha sok kézen megy keresztül.

Vagy tán nem lenne Eperjesnek építőmestere, ki ambícióját, dicsőségét helyezné abba, hogy a tervet elkészítse, másikat, hogy a kész terv szerinti munkát vezesse valami kevés minimális díjazásért, ha nem ingyen?

Mert a helyi viszonyokkal nagyon, de nagyon számolni kell. Vagy nem lenne-e furcsa, ha olyan épület emelnének, a mit például máshol gyönyörűség volna nézni, de benne — az itt uralkodó hideg klímában — folyton szenvednének?

A sablonok majmainak talán nevétséges ez a beszéd; ámde én hiszem, hogy éppen Sárosmegye, a melynek fi it üres beszéddel, henczegezzel sokat ócsárolják, meg tudná mutatni országnak-világnak, hogy közérővel — a szenvedő emberiség javára, a jelen és jövőendő dicsőségére — alkotni, teremteni tudott. Egy napi munkám bérével magam is szívesen hozzájárulok.

Eperjes, 1907. február 12.

Kovács Gyula,
miniszteri osztálytanácsos.

Új gyógyszerár Eperjesen.

E cím alatt legutóbb dr. Wallentiny Samu barátom tollából jelent meg egy közlemény az EPERJESI LAPOK hasábjain. Tisztelt barátom állításaival nem tudok egyetérteni s azért legyen szabad igénybevennem a t. Szerkesztőség szíves engedelmét s kifejtjenem nekem is nézetemet és álláspontomat a negyedik gyógyszerár felállítására tekintetében.

Hosszabb érvelés után arra a végeredményre jut dr. Wallentiny, hogy Eperjesen egyeseknek igen, de a köznek nem áll érdekében, hogy meglévő jogok sérelmével egy új gyógyszerár állíttassék fel, melyre sem közegészségügyi, sem közérdeki szempontból szükség nincsen. Cikkező tehát a negyedik gyógyszerár felállításában jogsérelmet lát a jelenlegi három gyógyszerár nézve.

Laikus létemre is azt hiszem, hogy jogérzékem nem csal, midőn egészen határozottan állást foglalok e kijelentés ellen s jogsérelmet nem látok fenforogni. Hát vajjon a három jelenlegi gyógyszerár azzal nyerte-e annak idején jogát, hogy Eperjesen több patika engedélyeztetni nem fog? Hiszen ily módon sehol sem lehetne új gyógyszerár állítani, s az intéző körök részéről már annyi jogsérelmet esett volna eddig is egyes városok gyógytárain, hogy az eperjesi jogsérelmetre ez indokból is kár volna egy szót is pazarolni.

Sőt tovább megyek és megfordítom a kérdést: Van-e joga Eperjesen a városnak vagy egy okleveles gyógyszerésznek a negyedik gyógyszerár felállítását kérelmezni s lehet-e jogos reménye azt el is nyerni?

Lássuk, mit mond a törvény? A közegészségügyi rendezésére vonatkozó 1876. évi XIV. t.-cikk 134. §-a így szól: „Új gyógyszerár felállításáért folyamodhatik: a) valamely község; b) okleveles gyógyszerész, — ez esetben az illető község véleménye meghallgatandó. Az engedély csak akkor tagadható meg, ha — tekintettel

szülői háznál, hol édesatyja, egy nyug. ev. ref. lelkész (azelőtt egy csehországi ref. egyháznál lelkészkedett), tisztes nyugalomban tölté napjait, s úgyszint tapasztalt és törvénytudó lelkész e téren, tölem kívánta az esketést; a ki ott csak lakodalmi vendég voltam, azt állítván, hogy náluk — úgymond — rendes szokás és gyakorlat szerint ily esetben az esketés a «vendég-papot illeti».¹ S így hát a násznapnál a templom belsejébe lépve, ott mindjárt a bejáratnál sajtáságos meglepetés ért: egy életnagyságú — Mária-szobor, — nem is az oltárnál, hanem a bemenetnél az ajtónál állva, a mi protestáns templomban valóban nevezetességszámba megy. Kétségkívül a husszíták idejéből maradt fenn a szobor, a kik különben is a szentek tisztelete tekintetében nem osztották a későbbi protestantizmus szigorú és kizárólagos álláspontját, amint hogy általában a művészetnek több tért engedtek templomaikban és vallásgyakorlati cselekményeiknél; így kivált az éneklést különösen ápolták nagy előszeretettel s némely énekeik, dallamaikkal

¹ A türelmi parancs folytán II. József idejében nem is volt ritka eset, hogy az elnyomatásból új életre ébredt ev. egyházak, a szükségelt lelkészi erőkről kellő számban rögtön a maguk körében gondoskodni képesek nem lévén, a szomszéd ország-ból hívtak be kiegészítő lelkészeket, kivált a helv. hitvallású atyafiak az osztrák tartományokban, különösen Cseh- és Morvaországban, főleg hazánk határszéli megyéiből, s itt leginkább a sárospataki ref. Kollégium nevelte papjelöltek sorából; megfordítva ritkábban történt, hogy onnan hozzánk jöttek egyes meghívottak, mint pl. a nagy Comenius Ámos János, a cseh-morva atyafiak híres utolsó püspöke, a ki a lengyelországi Lisszából jött hozzánk Rákóczi Ferencz felhívása folytán s a fejedelmi pártolás alatt újból szervezte a sárospataki Kollégium tanügyi s nevelési rendszerét.

a népsé
s a helyi
gyógysz
szaporod
Felte
kérelmez
követelm
ségügy
tandó g
veszélyez
Hát
A néps
gyógysz
gyógysz
Eperjes
midőn a
mondok
kimutata
gyógysz
megállap
említett
Manap
tehető s
Láss
a kérdé
a gyógy
körülmé
ban ké
számán
15 év a
pár év
Kér
egészség
meg jó
gyógysz
kal eme
tűnően
tassana
egy gyó
állítand
tétkben
még oly
15 év a
először
kezdet
szegény
költhet
néhány
a lakos
galma
A t
nehéz.
de szel
gyógysz
nem le
mutath
tetve n
nem le
szemp
szertár
Vis
együtt
hazai
tisztele
ítélete
közhas
szöveg
Ez
tété f
«márv
hogy
ről va
ben fe
évekb
áron
ment
falubó
szintén
ben á
bártfa
Anha
N
veikbe

lejtés útján, a mi
l roppant sokat
rad, ha sok kézen

építőmestere, ki
hogy a tervet el-
i munkát vezesse
a nem ingyen?
de nagyon szá-
na olyan épületet
nyörűség volna
eg klímában —

tséges ez a be-
smegye, a mely-
okát ócsárolják,
hogy közérővel
len és jövőendő
Egy napi mun-
árulok.

vács Gyula,
stéri osztálytanácsos.

Eperjesen.

Samu barátom
EPERJESI LAPOK
tudok egyet-
nem a t. Szer-
nem nekem is
gyógyszertár

redményre jut
nek igen, de a
vő jogok sérel-
el, melyre sem
ntból szükség
ógyszertár fel-
három gyógy-

gérzekem nem
foglak e ki-
ntforogni. Hát
azzal nyerte-e
o patika enge-
o sem lehetne
e részéről már
gyes városok
ez indokból

n a kérdést:
egy okleveles
ár felállítását
el is nyerni?
zegészségügy
szikk 134. §-a
lyamodhatik:
zerésze, — ez
lgatandó. Az
— tekintettel

v. ref. lelkész
elkészkedett),
int tapasztalt
nta az eske-
n, azt állítván,
és gyakorlat
papat illeti).¹
ejébe lépve,
glepetés ért:
m is az oltár-
mi protestáns
negy. Kétség-
szobor, a kik
nem osztot-
s kizárólagos
szetnek több
akorlati cse-
ösen ápolták
dallamaikkal
en nem is volt
ev. egyházak,
gton a maguk
mszéd ország-
elv. hitvallású
sch- és Morva-
itt leginkább
orából; meg-
jöttek egyes
ános, a cseh-
engyelországi
a folytán s a
aki Kollégium

a népesség számára, az ott már fennálló gyógyszerárakra s a helyi viszonyokra — kellően kimutattatik, hogy az új gyógyszerár annyira felesleges, miszerint az ily úton meg- szaporodott gyógyszerárak fennállását veszélyeztetné."

Feltett kérdésemre elég világos a felelet Nemcsak kérelmezni, de sőt a törvény szellemében mondhatnám: követelni lehet a gyógyszerár felállítását a közegészségügy érdekében, azon esetre, ha az újonnan felállítandó gyógyszerár által a gyógyszerárak fennállása veszélyeztetve nincsen.

Hát lássuk, hogy állunk e tekintetben itt Eperjesen? A népesség száma — összefüggésben az eddig fennállott gyógyszerárakkal — feltétlenül kedvez a negyedik gyógyszeráraknak. Miként e lap hasábjain ki volt fejtve, Eperjesen három gyógyszerár létezett már akkor is, midőn a városnak legfeljebb 6000 lakosa volt. Hatezret mondok azért, mert a m. kir. központi statisztikai hivatal kimutatása szerint 1841-re nézve — midőn a harmadik gyógyszerár fel lett állítva — a lakosság számát pontosan megállapítani nem lehet, de 1850-ben ugyanazon fentemlített hivatal Eperjesen hitelesen 6311 lakost tüntet fel. Manap csak a polgári lakosság bátran 15—16,000-re tehető s a katonasággal közel jár a 17,000-hez.

Lássuk már most azt, a mi voltaképpen a sarkpontja a kérdésnek: vajjon veszélyezteteti-e a negyedik patika a gyógyszerárak fennállását? Itt is egy már közismert körülményre hivatkozom; arra t. i., hogy a közelmúltban kétségtelenül beigazolást nyert, hogy a lakosság számának szaporodásával az eperjesi gyógytárak értéke 15 év alatt 33%-al emelkedett, dacára annak, hogy pár év óta egy droguéria is van Eperjesen.

Kérdem most már: vajjon mi áll inkább a közegészségügy s az eperjesi közönség érdekében s mi felel meg jobban a törvény rendelkezéseinek? az-e, hogy a gyógyszerárak ugyanily arányban további százalékokkal emelkedjenek értékükben, vagy az, hogy ezen feltűnően emelkedő forgalmi viszonyok alkalmul használtassanak fel arra, hogy a külváros részére is felállítassék egy gyógytár? Figyelembe véve még azt is, hogy a felállítandó új patika a régieknek forgalmát csak kis mértékben fogja apasztani: egészen biztosan állítom, hogy még oly mértékbe sem, a mily arányban a régi patikák 15 év alatt emelkedtek. És pedig több oknál fogva; először, mert az új gyógytár 4—5 évig küzdeni fog a kezdet nehézségeivel; másodsor, mert túnyomóan a szegényebb néposztályt fogja szolgálni, mely kevesebbet költöhet patikaszerekre, s végül, mert mire forgalma néhány év múlva kissé jobban megindul, akkorára — a lakosság szaporodtával — az összes gyógytárak forgalma is aránylagosan emelkedni fog.

A felelet a fenti kérdésre — azt hiszem — nem nehéz. Kívált, ha a törvénynek nem egyedül betűjét, de szellemét is nézzük, mely nemcsak megengedi az új gyógyszerár felállítását, de egyenesen kimondja, hogy nem lehet megtagadni a felállítást ott, hol kellően kimutatható, hogy a gyógyszerárak fennállása veszélyeztetve nincsen. A miből világos, hogy a törvényhozásnak nem lehetett más intencziója, mint az, hogy közegészségi szempontból — a lehetőség szerint — minél több gyógy- szertár álltassék fel az országban.

Visszatérve már most dr. Wallentinyi barátom kon-

együtt, át is mentek énekeskönyveinkbe mindhárom hazai nyelven s szétliten énekeltek ma is istentiszteleti gyülekezeteinkben, zeneértők és hymnológok ítélete szerint a legszebbek közül valók (mint pl. ama közhasználatú: «Prikladn Pána Jézise», a magyarított szövegben: Jézus Krisztus dicsértessék stb.)¹

Ezen sárosmegyei emlékek és nevezetességek kere- tébe foglalom még — jóllehet még nem a történelem «márványlapjairól» veszem is e részben a tárgyat, mint- hogy itt inkább kortársokról, meg előkről s jelenlévők- ről van szó — a megye északi határán, Bártfa közelé- ben fekvő hertneki uradalom, mely egykor (az 1850-es években) a gróf Forgách-család főrendi birtoka örök áron a németi Anhalt-Dessau herceg birtokába ment át s hertnek nagyközség mellett több-kisebb faluból (Vanyiskócz, Ossikó stb.) áll. A lakosság valaha szintén protestáns volt, de az ellenreformáció idejé- ben áttértve lett s jelenleg, csak mint gyenge szórvány, bártfai egyházakhoz csatoltan, mégis a protestáns Anhalti herceg és ottani meghatalmazott képviselője

¹ Nyelvök a tótajki atyafiak által az országban szent köny- veikben használt cseh-szláv nyelvel azonos.

kluziójára, ismételtel kijelentem, hogy azzal egyetérteni nem tudok, de ellenkezőleg: közegészségügyi s köz- érdeki szempontból s az idevonatkozó törvény rendel- kezéseiből merített meggyőződés alapján, lehetséges- nek és szükségesnek tartom Eperjesen a negyedik gyógyszerár felállítását

Egyéb megjegyzéseire ezek után kevés mondani- valóm van. A felhozott statisztikai adatokra nézve — melyek szerint némely helyen 5—6—7—8,000 lakosra esik egy gyógyszerár — megjegyzem, hogy Magyar- országon — hiteles adatok alapján beszéllek — 69 oly város van, hol legalább két, de több esetben 3—4—5—7—9 gyógytár mellett is 2—3—4,000, sőt sok helyen csak 1100—1900 lakosra esik egy patika. Beleszámítva — a hol t. i. helyőrség van — a katonai elemet is, s nem is beszélve azon számtalan helységről, hol — hasonló lakossági létszám mellett — csak egy gyógyszerár van. Megjegyzem, hogy az említett 69 város között csak 11 van olyan, hol legalább 4000 lakosra esik egy gyógyszerár, a többiekben mindenütt kevesebb lakosra jut egy s így, ha Eperjesen négy gyógyszerár mellett 4000 lakosra számítunk egyet, még mindig 58 oly, legalább két-patikás város marad, mely köz- egészségi tekintetben előbbre van Eperjesnél.

A felsorolt számarányok tehát éppenséggel nem zárják ki, sőt nagyon is indokolják az eperjesi negye- dik patikát.

A fenti statisztika feltűnteti azt is, hogy tényleg ott találunk több gyógytárt, a hol a lakosság magasabb műveltségi fokon áll s így nem kuruzsláshoz folyamodik, de orvost és patikát vesz igénybe, ha beteg.

Azt sem igen tapasztaltam, hogy az újabb orvosi tudomány oly nagyon mellőzné a gyógyszereket.

Az én évenkénti patika-számláim — elég bajosan esik — meg az a bizonyos 33%-os áremelkedés, nem nagyon igazolják ezt az állítást.

Hogy pedig a realjogi gyógyszerár éppen nem modern, de a mai kor keretébe nem illő, elavult intéz- mény, e felfogást ugyancsak a fentemlített 1876. évi XIV. t. cz. 133. §-ával igazolom, mely kimondja, hogy „realgyógyszertári jog ezután nem adományozható”. Éppen azért nagyon csodálatos, hogy a liberális fel- fogásáról ismert cikkirő úr ily középkori, elavult intéz- mények védelmére kel, annál is inkább, mert a liberális- mus egyik legfőbb tantétele: a szabad érvényesülés joga, az okleveles gyógyszerészekre nézve személyes jogú gyógytárak nélkül nem képzelhető.

Mindezek alapján, midőn ismételtel állítom, hogy az új gyógyszerár felállításával a régieken jogsérelem nem esik, egyúttal kifejezést adok azon meggyőződé- semnek, hogy csak a törvény rendelkezései és szelleme szerint fogok eljárni, ha a negyedik gyógyszerár- ügyet támogatom.

Oszwald Károly.

EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR.

Közygűlés. Február 17-ikén, vasárnap d. e. 11 órakor lesz a Kör közgyűlése a kisteremben.

Előzetes jelentés. Körünk március 5-ikén a Sárosvármegyei Múzeum javára nagyszabású, belépti-

s uradalmi jószágigazgatója, s az uradalmi tisztek és jórészt protestáns valláson levő családjaik révén je- lentékeny töredékét képezi ottani hitközségünknek. E tekintélyes hercegi uradalom első igazgatója volt (az 1850-es s 1860-as évek közepe táján) Marx N. kapi- tány, azelőtt porosz kir. katonai szolgálatban («Kön. preuss. Hauptmann a. D. ausser Diensten»), kiről méltó részletesebben is megemlékezni, mert ritka buzgalmu, leikes protestáns s egyházi közintézetek áldozatrakész, nemeskeblű pártfogója volt; péld. a bártfai anyaegyház szükségleteire évi rendes tagsági járulékképpen kész- pénzben 42 frtot s azonkívül terményekben nagymeny- nyiségű szemes-életet, búzát, rozst, stb. szolgáltatott, az eperjesi Kollégium újabb felépítésére 200-ados jubi- leuma alkalmából tetemes építési anyagot s minden fő- tanodánk segélyezésére az országban a szokott alum- neumi szuplikáció útján egyenkint évenként 10 frtot adott stb.¹ Erre nézve alkalmilag maga beszélt nekem.

¹ A szuplikánsok ennek híré el is terjesztették az ország- ban mindenfelé, úgy, hogy mikor nálam jelentkeztek Eperje- sen, már előre kérdezősködtek az iránt, hogy «messze van-e még innen Hertnek?» mert már tudták, hogy ott mily jó ered- ményre jár rendszeren az évi szuplikáció.

díjas hangversenyt rendez Sebeők Sári, a bécsi udvari Opera tagjának felléptével.

Felolvasás. A magyar-irodalmi szak- választmány által február 20-ikán rendezendő felolvasó- estély műsora: 1. Szavalat. Előadja Dávid Károly. 2. «Miért házasodunk?» Írta Kubányi Béla, felolvassa Vöröss Sándor.

Népszerű felolvasás. Körünk február hó 10-ikén tartotta hatodik népszerű felolvasását. Ez alkalommal Varvasovszky János kir. kath. főgimn. tanár felolvasta dr. Stein Fülöpnek értekezését az alkoholról. A fel- olvasás igen érdekes és tanulságos volt. Az értekezés feltűnteti az alkohol élvezetének káros hatását, mely az ember testi és szellemi életét tönkreteszi, s élénken tárja a hallgató elé az alkohol rombolását, melynek a gyöngé jellemű ember csakhamar áldozatul esik. Az értekezés hatását emelték a vetített-képek, melyek a felolvasást kísérték, vonzóvá pedig Varvasovszky tanárnak kellemes felolvasása tette. A felolvasást megelőzőleg Dávid Károly ev. theol. hallgató ügyes, kellemes szavaltatban előadta Petőfi Sándornak «Két ország ölekezése» című hazafias költeményét. A zenét Gönczi Elek zenekara szolgáltatta.

Zeneestély. Művészi hangversenyek színvonalán álló háziestében volt része Eperjes város zenekedvelő közönségének február 14-ikén. A műsor mindegyik pontja a maga nemében kitűnt, úgy, hogy remélhetőleg «az elégedetlenek» is meg lesznek elé- gedve ezzel a hangversenynyel. A katonazenekar egy igen szép és melodikus darabbal kezdte meg a hang- versenyt. Suppének Schubert témái után írt Nyitányát kiváló precizitással játszották zenészeink. Az «Erlkönig» melodiája vezeti be a darabot, végigvonulnak rajta Schubert örökszép dalai, míg csúcspontját a «Soirées de Vienne» keringőjén éri el. Zárópontként Gounod: «Philemon és Baucis» cz. operájának Tivornyatánczát hallottuk. Kohout karmester a megszokott erélylyel, körültekintéssel és biztos kézzel vezette a zenekart. Bertholy Gizi énekét a közönség élénk érdeklődéssel várta. Sokat hallottunk róla, épp azért többet vártunk, és még többet kaptunk. A még bakfis-korban lévő fiatal énekesnő mint kiforrott művésznő mutatkozott be, tiszta szövegkiejtése, hangterjedelme (a magas c-t egész tisztán énekl), szép staccatói, trillái, mind oly kiváló tulajdonságok, melyeket csak teljesen kifejlett művésznőknél találunk. Thomas: «Mignon» operájá- nak a Magándalát szívhezszóló lágysággal, Maillart: a «Remete csengetyűje» cz. operájának Magándalát («Ó szeret») nagy énekudással és virtuozitással, Arditi: «Il bacio» keringőjét temperamentumosan, Kovács E.: «A kesergő leány» cz. dalát magyaros érzéssel, a dal allegro-részét nagy bravúrral énekelte. Ez utóbbiban hallottuk a teljesen tiszta csengésű magas c-ke. Rá- adásul Del' Aqua «Villanella»-jét és Meyerbeer: «A hugenották» cz. operájából az apród dalát énekelte el. Mindkettő csak növelte az elért hatást. Teljesség kedvéért megjegyezzük, hogy «A kesergő leány» cz. dal második részét a közönség megismételtette. Már megjelenése is zúgó tapsokat váltott ki a közönség köréből és a tetszészaj pontról pontra emelkedett. Fo-

— mert a megye székhelyén gyakrabban megfordul- ván, hozzám időnkint ellátogatott — miszerint meg- történt egy ízben, hogy az uradalmi gazdasági szám- vizsgálat sokalta is egy kissé az e czímen tett és elszámolt évi kiadásokat, oly megokolással: «Es sei wohl Recht, protestantische Institute zu unterstützen», de a meny- nyiben eddigelé az uradalom tiszta hasznát nem hoz, «wolle der Beitrag deen künftighin etwas ermässigt wer- den». Ezen úriember mindenképpen méltóan képviselte a protestáns fejedelmet, a kinek meghatalmazottja és képviselője volt s különösen is szép példáját adá ennek egy ünnepélyes alkalommal, akkor, a mikor az 1860-as évek elején a szuperintendens Máday Károly azon a vidéken kánonszerű egyházlátogatást (canonica visitatio) tartván, a bártfai anyaegyházat s számos fiókegyházait hivatalos körútjában meglátogatta.¹ Akkor Marx kapi- tány Hertnekre meghíván magához a főpáztort az egész visitationalis személyzettel — közte csekély magam is, ¹ Bártfán két egyházunk van, az ott divó nyelvek szerint, két lelkészszel, kiknek egyike akkor a jeles Klein Ernő volt, fia az egykor szepesfelkai Klein Sámuelnak, kinek egyháziro- dalmi érdeme az első magy. prot. egyházjog. «Tentamen, juris ecclesiastici Evang. hug. Conf. in Hungaria.»

Sirolin

Kisül az országban és a területén, meg-
teli a közhatal, vándorok, újul izmálat.

**Tüdőbetegségek, hurutok, szamar-
köhögés, skrofulozis, influenza**

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkit
„Roche” eredeti csomagolás.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sváj),

„Roche”

Roche's original medicine is guaranteed
true — An Original — Roche's

HIREK.

kozta a tetszést a még igen fiatal művész bájosa zavarja, a melybe a tapsvihár hozta. Koszorúval és tömérdek csokorral lepték meg a művésznőt a Széchenyi-kör és tisztelői. A zongorakíséretet diszkrét precizitással lovag *Maleczky* Vilmosné látta el, a ki egyszersmind tanárnője a fiatal művésznőnek. Nagyon meg lehet tanítványával elégedve a mesternő. Második éve tanítja Berthóty Gizit és máris oly eredményeket mutat fel, a melyeket ritka tanárnő ér el. Berthóty Gizi hangterjedelmét két hanggal fokozta és iskolázott hangon olyan énekesnővé fejlesztette, a ki még sok dicsőséget fog hozni mesterének. — *Batek* Zoltán régi ismerősünk. Előkelő művészetű ember, a ki a fokozottabb igényeket is teljes mértékben kielégíti. Ordla: «Serenade»-ját szép hangon, Hubay: «Csárdajelenet»-ét nagy bravourral, és a ráadásul adott Schumann-darabot («Träumerei») szívhezszóló, behízelgően lágy hangon játszotta. Legnagyobb sikerét a Schumann-darabban érte el. Az ily darab előadásánál van Batek otthon: szép, meleg tónusa itt érvényesül legjobban. *Loosz* Jolán (Kassa) a hegedűjátékot zongorán kísérte, alkalmazkodó játékával és megfelelő interpretációval nagyban hozzájárult Batek Zoltán sikeréhez. A közönség zajos tapsokkal honorálta a játékot. *Bulissa* Károly helyes hangsúlyozással és színezéssel szavalt el Rudnyánszky Gyula drámai monológiáját. «A gyáva» (ez a címe a monológnak) nagyon próbára teszi a szavaló tehetségét, és *Bulissa* szépen oldotta meg ebbeli feladatát. A rabember vallomását bírálta előtti helyes interpretációval, drámai erővel adta elő.

Dr. F-in K-ly.

Angol estély. Körünk idegen-nyelvi és irodalmi szakválasztmánya febr. 13-ikán rendezte tizenkettedik háziestélyét. Ezen a megjelent tagok az angol társalgást gyakorolták s közülök többen felolvasták Bailey Aldrich-nak «Struggle for life» («Életküzdelem») című, érdekes elbeszélését. A háziestélyeken leendő használat végett a Kör meg fogja hozatni a Londonban megjelenő Cassel-féle «Family Magazine» («Családi Lapok») című képes folyóiratot. — A legközelebbi háziestély *kedden, február 19-ikén* d. u. 6 órakor lesz. Tárgyai: francia társalgás és felolvasások.

A kisszebeni vidéki választmány február 10-ikén a közönség élénk részvétele mellett estélyt tartott, a következő műsorral: Elsőnek *Serényi* Mariska gyönyörködtette a hallgatóságot; ügyes technikával és a zongorajátékban tanúsított otthonosságával adott elő rapszódját. Második pontként «A mintaférj» című párbeszéd került sorra. A dialogban előforduló képviselő szerepét *Spiegel* Klárka alakította, az ő szende természetéből eredő keresetlenségével, szerénységével, és méltán kiérdemelte a közönség elismerését, a mely nagy tapsviharon nyilatkozott meg. A képviselő szerepét — a már tőle megszokott csattanós alakítással, minden szögletes póztól menten, a nagyúri allűröket híven visszatükrözve — *Láng* tanár adta. Harmadik pont *Fuder* József tanár felolvasása volt: «A világ vége» cím alatt. A természettudományok stílusával, a szónoki virágokat kerülő hangon ecsetelte azokat a véletlenül bekövetkező baleseteket, majd a feltétlenül beálló okokat, melyek a világ végének előidézői lesznek. Végül *Poor* Sándor Petőfinék «Egy gondolat bánt engemet...» című költeményét szavalt — rapszódikus hévvel és igen jó alakítással.

mint akkori egyházkerületi jegyző — fejedelmi fényes vendégséggel fogadta s ebéd közben poharat emelvén, az Anhalti herceg nevében oly lelkes és talpraesett tószót mondott felköszöntőül, hogy ide igtatom hát méltó befejezésül eredeti nyelvén:

... Ich werde nicht ermangeln, Bericht zu erstatten an meinen Gnädigsten Fürsten, dass seinem Hause hier in fremdem Lande die hohe Ehre zu Theil geworden ist, den Oberhirten der evang. Gemeinden dieser Gegend gastlich zu empfangen; Er wird das — ich weiss gewiss — mit hoher Freude vernehmen, denn Er ist ein direkter Nachfolger jenes erlauchten Anhaltinischen Fürsten zur Zeit der Reformation, der — als der Ersten Einer — die Augsburgische Confession unterzeichnet hat, und — als man ihn nicht ohne Besorgnis davon abhalten wollte mit Hindeutung auf des Kaisers Zorn, — den ritterlichen Ausspruch that: «Ich habe manchen Ritt gethan für gute Freunde: so will ich einmal auch für meinen Herrn Christus auf's Pferd steigen!»... A német szöveget a fényes vendégkoszorú részén lelkes magyar «Eljen!» követte.

A kiváló jeles férfiú — tisztí kötelessége teljesítésében az uradalmi falvakat lóháton bejárva, a paripával szerencsétlenül járt és nagyot esvén, agyrázkódást szenvedett s közsajnálatra behalt (az 1860-as évek vége felé); özvegye hazament Dessauba, ő pedig a hert-neki hercegi parkban — hazájától távol — aluszsa örök álmát.

Id. Satehlo János nyug. főesperes.

— **Új főkonzul.** A király perekedi *Nuber* Sándor, főkonzuli címmel és jelleggel felruházott alkonzul Chicagóban II. oszt. főkonzullá nevezte ki.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter *Böhm* Emil eperjesi pénzügyi segédtitkárt pénzügyi titkárrá nevezte ki.

— **Gondnoksági kinevezés.** A főispán a kapii állami elemi iskola gondnokságához elölké *Kovács* József róm. kath. lelkész, rendes tagokká pedig *Ardó* Alfréd, *Sitányi* Győző, *Kokoska* János, *Benya* István kapii lakosokat nevezte ki.

— **Új állami elemi iskola.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Bártfárfüredben* egytanítós állami elemi iskolának 1908-ik évtől kezdődőleg való felállítását kilátásba helyezte.

— **Engedélyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a demétei állami elemi iskola részére taneszközöket, a bártfai két új tanterem bútoraira 496 s az aranybányai elemi iskola helyreállítási költségeire 1000 koronát engedélyezett.

— **Esküvő.** *Reigl* Ernő, az eperjesi állomási vendéglő bérője, márcz. 5-ikén tartja esküvőjét *Szentgyörgyi* Melittával, Kassáról.

— **Ludmann-alapítvány.** A lapunk mult számában említett «Ludmann-alapítvány» céljaira újabban *Kraysell* Aladár polgármester — mint a 40 évvel ezelőtt érettségizők egyike — ötven koronát adományozott.

— **Adomány.** A József-egyesület a felsősebesi tüzkárosultak felségélyezésére 500 koronát adományozott.

— **Halálozás.** *Dessewffy* Aurél nyug. törvényszéki bíró február 12-ikén, Hegybányán, 53 éves korában meghalt.

— **Köszönetnyilvánítás.** A helybeli helyőrség továbbszolgáló altisztikara által február 9-ikén rendezett táncmultság alkalmával számosan voltak kegyesek a nemes czélt felülfizetések által támogatni. Fogadják a nemesszívű adakozók leghálásabb köszönetünket. *A rendezőség.*

— **Az eperjesi Tanítók Háza** alapja 14.238 kor. 93 fillerre emelkedett a mult hónap végével. Egy hónap alatt 534 korona 16 fillér a gyarapodás.

— **Egyházi közgyűlés.** Az eperjesi ág. hitv. ev. I. egyház mult vasárnap tartott közgyűlésén terjesztette elő *Hajdú* János esperes az üresedésben levő lelkészi állásra beérkezett pályázati kérvényeket. A kérvények és mellékleteik felolvasása után elhatározta a közgyűlés, hogy két pályázót: *Korbély* Géza és *Csók* György lelkészeket hívja meg csak próbaszónoklatra. Az előbbi február 24-ikén, az utóbbi márczius 3-ikén mutatkozik be, deelőtt magyar, délután német istentisztelet tartásával. A választás pedig márczius 10-ikén lesz. A pályázók közül leghosszabb tartamú és legeredményesebb hivatali működése *Korbély*nak van, a ki valóban méltó lenne a fényes multú és intelligens egyházköztség lelkészi állására. A közgyűlésen több folyó-ügy mellett elfogadták a tavalyi zárszámadást, a mely némi hiányt tüntet fel; az 1907. évi költségvetés javaslatát pedig tárgyalás előtt az egyháztanács elé utasították, beható átvizsgálás és indítvány tétele végett.

— **Szünetelő eperjesi újság.** A FELVIDÉKI HIRLAP — a mely eredetileg hetenként kétszer, újabban pedig egyszer jelent meg — szünetel. A szerkesztőség és kiadóhivatal ezt a szokatlan jelenséget így okolja meg: «Lapunk anyagi létbiztosításának szükségessége, terjedelmesebb tételének előkészítése, szerkesztőségünk több tagjána személyi okokból való néhány heti távolléte ama kényszerhelyzetbe juttattak bennünket, hogy a lap megjelenését 1—2 hónapra felfüggeszszük.»

— **Irodalmi pályatételek.** A Sárosvármegyei r. kath. Népnevelők Egyesülete a következő két pályatételt tűzte ki tagjai részére: 1. Mi által ébreszthetjük fel a hazafiságot a magyar nyelv tanítása mellett idegen-ajkú iskolában és mi által tartjuk meg a kikerült ifjúságot a magyar nyelvnek és hazafiságnak? 2. Hogyan lehet az oktatás eredménye tartós? — *Neuzil* Ferencz nagyszzebeni papir-nemű gyáros — 1907. aug. 1-jei lejárattal — 150 és 100 koronás díjat tűzött ki Magyarország földrajzának megírására, a mely mű a nép- és polgári-iskola számára 1—1½ nyomtatott ívre terjedhet.

— **Műkedvelő-előadás.** A Vöröskereszt-Egylet tervbevevett műkedvelő-előadását — minthogy a nagy hiedre való tekintettel a kevésbé jól kifűthető színházban próbák nem tarthatók — márczius végére halasztották.

— **Felolvasások.** A Tanári-kör, a tegnap esteli első felolvasóestélyen kívül még három felolvasást tart, a következők szerint: *Febr. 23-ikén* dr. *Obetko* Dezső jogakadémiai tanár: *London.* (Vettett képekkel.) *Márczius 2-ikén* dr. *Czakó* Elemér, a milánói kiállítás magyar iparművészeti csoportjának megbizottja: *A milánói kiállítás.* (Vettett képekkel.) *Márcz.*

16-ikén *Vujss* János, kir. kath. főgimn. tanár: *A művelt Nyugaton.* (Felső-Olaszország, A Földközi-tenger partvidéke, Franciaország. Vettett képekkel.) Belépő-díj a négy felolvasásra személyenkint 2 kor., tanulóknak 1 kor. Minden egyes előadásra külön is lehet váltani jegyet 1 koronáért a helyszínen. A felolvasások, mint eddig, a *megyeháza nagytermében* szombaton este 6—7 óráig fognak tartatni.

— **Új vonatok.** Kassa és Sátoraljatj hely közt május 1-től kezdve két új vonatot helyeznek forgalomba. Az egyik Kassáról d. e. 1/2 10 órakor, a másik Sátoraljatj-újhelyből d. u. 1/2 5 órakor indul. Ezzel mi is kedvezőbb összeköttetést kapunk az alföld felé.

— **Az eperjesi Rákóczi Kath. Kör** farsangi estélye — ma egy hete — fényesen sikerült. Ez volt városunkban a leglátogatottabb farsangi multság, a hol a négyest például 150 pár tánczolta. Részt vett ezen estélyen a kath. társadalom színe java s más előkelő vendégek. A Kör védnökei közül báró *Ghillány* Imre vett részt nejevel és leányával. Nejét a Kör tisztikara szép virágcsokorral fogadta. A tánczot megelőző hangverseny változatosan sok élvezetet nyújtott. Bevezetőül s befejezésül *Szilágyi* Jenőnek, a kassai Szent Imre Kör tagjának tárogatója, majd dr. *Dobay* József humoros felolvasása, *Danielovics* Sándor művészi hegedűjátéka (*Novák* J. méltó zongorakísérete mellett) s a «Bolond tréfa» énekes bohózat szereplőinek egymással versenyző pompás játéka a közönségnek elismerését egyaránt a legnagyobb mértékben érdemelték ki.

— **Nyilvános nyugtázás.** Az idei teastély alkalmából *Both* Gyula 5 és dr. *Osvald* Tivadar 3 korona utólagos felülfizetést küldtek be, a mit köszönettel nyugtáz az ev. Nőegylet elnöksége.

— **Az Eperjesi Torna- és Vívóegyesület** ma délután 2 1/2 órakor — a város háza tanácstermében — tartja meg XI-ik rendes évi közgyűlését. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó 2. A választmány jelentése az 1906 évről. 3. A pénztári és számvizsgálati jelentés, a fölmentés megadása. 4. Költségvetés az 1907. évre. 5. Az alapszabályok módosítása. 6. Indítványok 7. A tisztikar, választmány és a számvizsgálók lemondása és az új tisztikar megválasztása.

— **Magyar bál.** Karnevál herceg ő fensége ez alkalommal kitétt magáért. Sutba dobta blazirt arcz-kifejezését, kipödrötte azelőtt angolosan lenyírt bajuszát s délczege, vidáman vonult be a húshagyókeddi magyar bálba, a melyet a Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet rendezett, a szegény elárvult gyermekek javára. Ő hercegsége tudta, hogy mit cselekszik, mert más-képen bizony alighanem kosarat kapott volna a szép menyecskekétől és lányoktól, a kik magyar szívök sugallatát követve, őseik gyönyörű viseletében jelentek meg s jótétkért mindjárt el is nyerték a megérdemelt jutalmat, a mennyiben oly bájosak és kedvesek voltak, mint a előtti soha. Szépen is mondja azt a régi magyar nóta:

«Azt mondják, hogy nem illik
A táncz a magyarnak;
Nem, ha neki harisnyat
S fél nadrágot varnak,
Illik gyönyörös pártához,
Köcsagtollas fűhöz,
Illik sarkantyús csizmához,
Pillangós cipőhöz.»

A nagytermet a bálbizottság elmésen és ízléssel rendezte be; a nádfeleles pezsgős-sátoron gólyacsalád ütött tanyát, a boros-sátorról pedig két magyar baba nézte a tánczoló párokat, talán azokat a szegény árvagyermeket jelképezve, a kik meleg otthonukban bizonyára hálás szívvel gondolnak azokra a puha kezecskékre, melyek az ő javukért annyi fáradságos munkát végeztek. A sátrakban minden volt, a mi jó és szem szájának ingere; még hamisítatlan szegedi halászlével is kedveskedtek, alighanem azért, hogy utána minél több bor és pezsgő fogyjon — az emberszeretet nevében. A nőegylet lelkes felhívását követve, a résztvevő hölgyek egyrésze magyar selyemből készíttette, magyar csipkével díszítette bálruháját. Óhajtjuk, hogy ez a szép divat továbbra is megmaradjon, mert ily módon nemcsak az árvagyermek fogják érezni a magyar bálók jótékony hatását, de sok nyomorgó magyar iparos- és munkás-ember is, kik különben tisztos megélhetést nem találva, elvándorolnának messze, más hazát keresni. A szép este rendezéséért nagy elismerés illeti a bál hölgy bizottságát, kik, *Kösch* Árpádnéval és *Egerer* Ferencnével élükön, sokat tettek a siker biztosítására. Ebből a szempontból ki kell még emelnünk az egyesület fáradhatatlan titkárát, *Osvald* Károlyt is, valamint a rendezőbizottságot mely, a mi kedves gondonkaművésznök, *Szemere* Márton vezetése alatt, sikerrel működött azon, hogy a bál folyamán elárúsított élelmiczkék sorából hiányozzék — a petrezselyem. Magyar ruhában jelentek meg a következő asszonyok: *Bánó* Tiborné, dr. *Dobay* Józsefné, br. *Ghillány* Lászlóné, *Péchy* Elekné, s ezek a leányok: *Dite* Máli, br. *Ghillány* Zsófi, *Hennel* Ilona,

Hollender Stefi, Kósch Zsófi, Krieger Anna, Lakner Margit, Lencz Mariska, Péchy Zsófi, Steiger Irén, Szmoligovics Manyi, Tergina Ilona, Tergina Margit, Voloszinovics Mariska, Weiszler Ilona és Zavatzky Mimi. — Végül a bálon és azóta több helyen is felvetett eszméről kell megemlékeznünk, a mely szerint ezt az estélyt farsang utolsó szombatjára kellene áthelyezni a jövő években, mert sokan maradnak távol a hamvazószerdára való tekintettel s e miatt nem volt a magyar bál annyira látogatott. Minthogy a rendezőseget csak az vezet, hogy a jótékony célra minél tekintélyesebb összeg folyjon be, nézetünk szerint meg lehetne próbálni ezt az áthelyezést s az elérendő eredmény szerint vagy visszatérni a mostani szokáshoz, vagy megmaradni az új próba mellett. Egyébként annak, hogy az idén kevesebben vettek részt e farsangvégi estélyen, több vármegyei család gyászja is volt az oka.

— **Korcsolyaverseny.** Megnagyobbított és a korcsolyázók számának teljesen megfelelő jégpályánkon ma egy hete folyt le — kis számú nevezés mellett ugyan, de a közönség élénk érdeklődésétől kísérve — a korcsolyaverseny. A Korcsolyaegylet választmánya dicséretet érdemel, hogy — anyagi áldozat árán is — igyekszik a versenyeket behozni és megkedveltetni. Nyertesek a következők: I. Az 500-méteres síkfutásnál: 1. Mácza, 2. Harcsár, 3. Jászai. II. A kezdők versenyében: 1. Biszaha, 2. Collas, 3. Földváry. III. A műversenyénél: 1. Mácza, 2. Dlugolinszky Tibor, 3. Meixner. IV. A párosversenyben: 1. Kriebel Berta és Dlugolinszky Tibor, 2. Pollák Margit és Kriebel Aladár. V. A távolugrásnál: 1. Römer, 2. Dlugolinszky Tibor. VI. Az 5000-méteres távfutásban pedig az első díj nyertese az éremhez még tiszteletdíjat kapott. Az egész verseny ideje alatt a helybeli gyalogezred zenekara szórakoztatta a közönséget.

— **Kerületi tornaverseny.** Május 26-ikán a kassai, besztercebányai és debreczeni állami tankerületekhez tartozó főgimnáziumok, főreáliskolák és tanítóképzőintézetek tanulóifjúsága Eperjesen kerületi tornaversenyt fog rendezni. Erre mintegy 1000—1200 ifjú tornász fog — tanáraik kíséretében — városunkban megjelenni s előreláthatólag az iskolákban fognak elszállásoltatni.

— **Tanárok gyűlése Eperjesen.** Az Országos Ág. Hitv. Ev. Tanáregylet megalakulásának előkészítésével annak idején az eperjesi Kollégium vezető-tanárait bízták meg. A Kollégium rektori tanácsa febr. 12-ikén ülést tartott ebben az ügyben, a mikor is elhatározta, hogy az Orsz. Ág. Hitv. Ev. Tanáregylet alakuló-gyűlését a folyó év őszi hónapjaiban Eperjesre hívják össze. Ugyanekkor fogják az eperjesi vértanúknak a Kollégium falába illesztendő domborművű emléktábláját is — nagy, országos ünnepségek keretében — leleplezni.

— **Sorozás.** Az 1907. évi ujonczozást márczius 1-jétől április 10-ikéig tartják meg vármegyénkben. Márczius 1—6-ig Kísszebenben. márcz 8—22-ig Eperjesen és márczius 24-ikétől április 10-ikéig Bártfán működik a sorozó-bizottság, a melynek polgári elnöke az alispán és főjegyző, a polgári orvos pedig Kísszebenben dr. Rosenfeld Samu városi főorvos, Eperjesen és Bártfán dr. Ferbstein Márk várm. főorvos lesz. Az állítás-kötelesek száma 5576.

— **Vasúti szerencsétlenség.** Febr. 11-ikén hajnalban a Bártfáról Eperjesre közeledő vegyes-vonat a demétei állomás közelében elütötte Rakos János demétei siketnémát s mindkét lábát tövénben elszelte. A szerencsétlen ember — kit a robogó vonat a vérnyomok után következtetve vagy 350 lépésre magával vonszolt — sebeiben még aznap délután meghalt.

— **Az eperjesi vértanúk emléktáblájára** újabban a következő adományok érkeztek be: Dr. Genersich A., Budapest 10 kor. Tapolca nagyközség gyűjtése 23 kor. 50 f. Felsővízközi főszolgabíró gyűjtése 2 kor. Battonyai főszolgabíró gyűjtése 5 kor. Előjáróság, Keszthely 2 kor. Bárd Radvánszky Albert és Antal, Budapest 100 kor. Lőcsei főszolgabíró 2 kor. Stridói (Zalavárm.) körjegyzőség gyűjtése 30 kor. Dr. Rónay Károly, Budapest 10 kor. Szeberényi István apatini körjegyző gyűjtése 5 kor. Kassai Takarékpénztár 10 kor. Raisz Béla, Kassa 2 kor. Dr. Raisz Aladár, Budapest 2 kor. Dr. Petrik Igor tornai körjegyző gyűjtése 10 kor. Rimaszombati Takarékpénztár 3 kor. Antalfalvi járási Takarékpénztár 2 kor. Piller Dezső lemesi főszolgabíró gyűjtése 50 kor. Igló város tanácsának gyűjtése 10 kor. 50 fill. Zalanihályfai körjegyző gyűjtése 3 kor. 14 fill. Kiskomáromi körjegyző gyűjtése 1 kor. 60 fill. Lévai ág. hitv. ev. egyházközség 5 kor. Bergmann Nándorné ivén (Bergmann Nándorné) 5 kor., Bergmann Ernő 10 kor.) 15 kor. Dr. Keczer Ákos, Mezökövesd 5 kor. Russ Zoltán gádorosi evang. lelkész gyűjtése 5 kor. Magyarbolyi ev. egyházközség 2 kor. Mezőturi ev. ref. főgimnázium tanári-kara 5 kor. Dr. Grünwald Zsigmond, Máramarosziget 3 kor. Dr.

Zsigmond János, Budapest 5 kor. Összesen 328 kor. 74 fillér. Legutóbbi kimutatásunk szerint a gyűjtött összeg 3193 kor. 24 fillért tett ki és így a mostani végösszeg: 3521 kor. 98 fill. Számos, már befolyt adományról legközelebb számolunk be. Eperjes, 1907. évi február hó 14-ikén. *A tiszai ág. hitv. ev. egyházkerület eperjesi Kollégiumának pénztára.*

— **A baksis ellen** kiadott belügyminiszteri rendeletet SÁROSVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJÁNAK legutóbbi számában közli az alispán, a következő kijelentés kíséretében: „Egyúttal azon meggyőződésünknek és a közgazgatási összes tisztviselők feddhetlen jellemébe vetett hitünknek kell hogy kifejezést adjak, hogy Sárosvármegye területén az ajándékok elfogadása és az ezáltal esetleges részlehajlás elleni tilalom kútforrása — a mult tradícióhoz híven — a jövőben is a tisztviselők jellem-szilárdsága és lelkiismerete leendő”.

— **Siketnémák felvétele.** A siketnémák jólsvai, államilag segélyezett intézetébe a szeptember 1-jén kezdődő új tanévre 30, Gömör-, Sáros-, Szepes- és Abaúj-Tornavármegyékből való oly növendéket vesznek fel, kik 7—11 évesek. Ugyanott dadogókat és hebegőket is fogadnak el.

— **Vízvezeték-berendezések** iránt felhívjuk t. Olvasóink figyelmét *Hertska Simon* műszaki irodájának lapunk mai számában foglalt hirdetésére.

— **A palonczai kántori állás.** A palonczai r. kath. hívek körében — mint lapunknak írják — nagy izgatottságot keltett Kiszely Lajos, állami elemi iskolai tanítónak a kántori teendőkhöz való felmentése, a mit a kassai püspökség rendelt el f. évi január 1-jétől kezdve. Minthogy Kiszelyt a vallás- és közoktatásügyi minisztérium jogosította fel a kántori állás betöltésére, felebezett a felmentő határozat ellen, a melyet azonban a nevezett minisztérium helybenhagyott s febr. 7-ike óta Kiszely nem is működik többé kántorképpen. A palonczai egyháztagok, a kik Kiszely kántorságával igen meg vannak elégedve, mozgalmat indítottak Kiszely visszahelyezése iránt, és pedig annál inkább, mert a kántori állás önálló szervezése — a mai 800 kor.-ás kántori tiszteletdíjjal szemben — jelentékeny kiadási többletet eredményezne. Kiszely felmentése *Rusnyák Bálint* plébános felterjesztése alapján történt a ki azt hozta fel indokul, hogy a hitközség nagy kiterjedésére és a népes leánygyűlésre való tekintettel, a tanórákon kívül nem végezhetők a kántori teendők s a hívek megbotránkoztak a miatt, hogy a temetéseket kora reggel és estefelé tartják. A hívek ezzel szemben arra hivatkoznak, hogy a temetések náluk mindig ilyen időben tartattak s az eddigi kántor kifogástalanul töltvén be tiszteit, helyette más kántort nem fogadnak el. Kivált pedig nem kell nekik *Vancsó János*, a kit 1906 május óta maga a plébános oktatott csupán az orgonálásra s a hitközség 2400 koronás orgonáját nem akarják az oklevéllel nem bíró fiatalembernek kezeire bízni.

— **Vármegyei közgyűlés.** Sárosvármegye törvényhatósági bizottsága, *Semsey Boldizsár* főispán elnökle alatt, pénteken d. e. 11 órakor rendkívüli közgyűlést tartott, a melynek egy tárgya volt: a felsővízközi szolgabírói hivatal felépítésének elhatározása. A díszes emeletes házat a Riff Mórtól 6400 koronáért vett, 1600 □-ól területű telken építik fel. A földszinten lesz a szolgabírói hivatal és szolga-lakás, az emeleten a főszolgabíró lakása; külön lesz az istálló s több más melléképület. Az összes költség 7500 kor., a melyet törlesztésre vesznek fel s az évi részletből 1660 koronát a vármegye, 2090 kor.-t pedig az állam fizet az egész 50 éven át. Az építést legközelebb megkezdik s öszre készülnek el vele.

— **Rossz menetrend.** A Sátoraljaújhelyről d. e. 7 óra 55 p.-kor Kassára érkező személyvonat nincs csatlakozásban a Kassáról 7 ó. 45 p.-kor Eperjesre és Oderberg felé induló vonattal, úgy, hogy e 10 percznyi különbözet miatt az utasok az eperjesi és az oderbergi vonatokat már nem érhetik el. Szükséges volna továbbá, hogy az Eperjesről Miskolcra este 6 ó. 33 perczkor érkező gyorsvonat csatlakozást nyerjen a Miskolczi Szerencs és Debreczen felé este 5 ó. 55 p.-kor induló vonathoz. Kérjük a kassa-oderbergi vasút vezérigazgató-ságát, illetőleg a kassai kereskedelmi- és iparkamarát, hogy a május 1-jén életbelépő új menetrendben ezen, a közönségre rendkívül hátrányos állapotok orvoslásáról gondoskodjanak.

— **A tátralomniczi vasút.** A kassa-oderbergi vasút igazgatóságától vett értesülés szerint — a Tátralomniczon még mindig nagyszámban tartózkodó és még folytonosan érkező vendégekre, valamint a téli sportra igen kedvező időjárásra való tekintettel — a tátralomniczi vasúton a forgalom február 16-ikától kezdve 28-ikáig bezárólag a naponként közeledő budapesti, bécsi és berlini csatlakozással bíró 802. és 807. számú személyvonatokkal fenn fog tartatni.

— **Néplap ingyenes megküldése.** A földmívelésügyi miniszter, a kir. tanfelügyelőség előterjesztése folytán, az aranybányai, bártfai, berzeviczei, boroszlói, demétei, ferzsói, giráltyi, héthársi, kapii, keczkerkosztolányi, lemesi, magyarkapronczai, orkutai, osztópataki, paloccai, palonczai, pécsújfalui, radácsi, sárosberettői, sárosbogyányi, sárosköszegi, sósgyűlvézi, somosújfalui, szedliczei, tóraszlaviczai, zborói, nagysárosi és a nyársárdói állami elemi iskolákkal kapcsolatos gazdasági ismétlőiskoláknak a NÉPLAP egy-egy példányát megrendelte.

— **Milyen kedvezményeket nyújtanak az egyes városok ipari vállalatok létesítésére?** Ebben a fontos kérdésben a HONI IPAR szerkesztősége nyilatkozásra bírta az egyes, ipari szempontból fontos városok tanácsait. Temesvár, Kassa, Kolozsvár, Arad, Sopron, Marosvásárhely, Baja, Kecskemét, Debreczen, Komárom, Szabadka, Székesfehérvár, Selmecz- és Béalábánya, Hódmezővásárhely, Szatmárnémeti tanácsai nyilatkoztak már a HONI IPAR-ban a városaik által nyújtott kedvezményekre vonatkozólag. A HONI IPAR folytatja a sorozat közlését, és mihelyt a lista teljes lesz, füzet alakjában fogja kiadni a városok nyilatkozatait. A füzet feloleli azt a kérdést is, hogy az egyes városok milyen iparvállalatok létesítésére alkalmasak. Minthogy az állam által nyújtott iparfejlesztési törvény mellett okvetlenül ismerni kell az egyes városok állapontját az új alapítások iránt, a legnagyobb érdeklődéssel tekinthetünk ezen mű megjelenése elé.

— **A tanítóképző-intézetek államsegélye.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter legújabb kiadott rendeletével kimondotta, hogy a felekezeti tanítóképzőintézetek tanárai fizetésének állami színvonalra emelése végett szükséges különbözeti összegeket — 1908. január 1-jétől kezdve — államsegély címén megadja. Ennek fejében a miniszter azt kívánja a felekezetektől, hogy az állami tanfelügyelő a képesítővizsgálatokon ellenőrző hatásköre gyakorlása végett megjelenessen; továbbá az ezentúl megválasztandó tanárokat a miniszter kívánja megerősíteni; a tanárok elleni fegyelmi eljárásban kiküldendő közege által az állam is résztvesz, stb. A rendelet az eperjesi evang. tanítóképzőintézetre is vonatkozik s a miniszter kérdéseire a tiszai ág. hitv. ev. egyházkerület elnöksége márcz. 10-ikéig ad választ. Valószínű, hogy a nagy erővel folyó segélyezés ki fog terjedni az államsegélyben eddig nem részesült többi felekezeti tanítóintézetek tanáira is.

— **Sárosvármegye törvényhatósági bizottsága** — a most közzétett névsor szerint — 359 tagból áll, ki közül legtöbb adót fizető 175, választott tag 173 és tisztségviselő-tag 11. Eperjesen lakik közülök 139 tag, Bártfán 24, Kísszebenben 16 és Budapesten 23. Földbirtokos van 53 és lelkész 51.

— **Iskola bezárása.** A felsővízközi gör. kath. elemi iskolát — a községben járványszerűen fellépett kanyaró miatt — bizonytalan időre bezárták.

— **A párbajok ellen.** Az Országos Párbajellenes Szövetség női bizottsága nevében Széll Kálmán és gróf Csáky Albinné elnökök felhívást intéztek Magyarország hölgyeire az iránt, hogy igyekezzenek a párbajok megszűnésére azzal közreműködni, hogy a közvéleménynek a párbajokra vonatkozó téves felfogása változzék meg.

— **Az opálbányák magánkézen.** Az Eperjeshez közel fekvő vörösványási opálbányák jövedelmével nincs megelégedve a pénzügyminiszter, minélfogva el akarja azokat adni, esetleg pedig haszonbérlet útján bróbal nagyobb jövedelmezőséget biztosítani. Kikötötte azonban az állam, hogy a vevő vagy haszonbérlet átvegye a raktáron levő 210,000 drb. csiszolt nemes-opált is. A beérkező ajánlatok fölött májusban dönt a pénzügyminiszter.

— **Vásár-áthelyezés.** A kereskedelmi miniszter megengette, hogy Tapolyanusfalván a f. évi augusztus 18-ikára és december 26-ikára eső országos vásárokat aug. 8-ikán, illetőleg decz. 19-ikén tartsák meg.

— **A magyarság terjeszkedése.** Árvamegyéből, ebből a szegény, eldugott vidékből igen szép eseményekről értesítenek bennünket. A megyei intelligencia kivétel nélkül sorakozik a magyarság zászlaja alá, egyesületeket, dalárdákat alkotnak, hogy minden téren hódíthasson a magyar nyelv s a magyar nemzeti eszme. Legújabbán a Námestói Dalosegylet rendezett farsangi mulatságot, melyen az egész Árvamegye részt vett. Tanulhatnak ebből vezető köreink is, mert nálunk a pánszlávizmus terjed s a városoktól eltekintve, nem halad eléggé a magyarsodás.

— **A jobb a jónak ellensége** — s ezért, ha jobb helyett jót kínálnak, azt elfogadni mulasztás s így, ha csukamájolajról van szó, az csak Zoltán-féle legyen, mely készítménynek kiváló előnyei általánosan ismertek.

— **Földmívelés-iskola.** A földmívelésügyi miniszter Kísszebenben állami földmívelés-iskolát állít fel, a melynek a költségei az 1907. évi költségvetésben a törvényhozás részéről már meg vannak szavazva. Az iskola épülete 170 ezer koronába fog kerülni s építését a

tavaszzal kezdik meg, úgy, hogy az az 1907. év őszén, legkésőbb pedig az 1908. év folyamán meg fog nyílni. A földműves-iskola kapcsolatban lesz a Kisszebenben már létező állami faiskolával.

— **Nyilvános köszönet.** A *Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet* elnöksége a február 12-iki bál fényes sikeréért hálás köszönetét fejezi ki a lelkes és jószívű közönségnek a szíves pártolásért, továbbá a rendezőbizottság tagjainak, az elárúró úrhölgyeknek a lelkes közreműködésért, végül köszönetet mond a felülfizetésekért és a pénzbeli, valamint az étel- és ital-adományokért.

Felülfizetésekkel emelték a bál jövedelmét: 20—20 koronával: báró Ghillány Imre, Goldzieher Géza, dr. Horváth Ödön, Müller Bertalané, Vilecz János.

14 kor.-val: Péchy Elek.

10—10 kor.-val: gr. Andrassy Dénes, Ardó Alfréd, dr. Ghillány György, özv. Hazslinszky Frigyesné, Hodossy Imre, Kubinyi Albert, Markos Olivér, Pawlas Ede, Piller Dezső, Piller Kálmán, Propper Adolfné és fia József, Révai Samu Budapest, dr. Schmidt Gyula, Schultes Ágost, Uhlarik Máttyás, Újházy Iván, Franck H. Fiai, Becsey Antalné, Zelenka Pálné.

8—8 kor.-val: Bánó Aladár, dr. Balpataky Imre, Tahy József.

7 kor.-val: Péchy Elemér.

6—6 kor.-val: Csengey Gusztáv és neje, Egerer Ferencz, Luchs Róbert, dr. Rosenberg Mór, Tragor József, Velics Antalné Budapest.

5—5 kor.-val: Bártfai fűrdőigazgatóság, Barts Emil, dr. Bíró Henrik, dr. Broos László, Csányi Múmalom, Dobránszky Endre, Dobay Ödön, dr. Ferbstein Károly, Greiner Artúr, Krámer Henrik, dr. Petrik Igor, dr. Raffay Ferencz, dr. Rosenberg Teofil, Szeheho Jánosné, Spielman Ervin, Tardy József, Tahy-Tahy Paula, Veronczy Ferenczné, Williger Pál, Zinner Ervin.

4—4 kor.-val: Bánó Tibor, Bornemisza Lajosné, Czapka Imre, Ficker Ferencz, Fűzy Béláné, Horák Hugóné, Kesselbauer Sándorné, özv. Kósch Frigyesné, dr. Moskovitz Ignác, dr. Tóth Sándor, Vilecz István, Vöröss Sándor, Zavatzky Szilárd.

3—3 kor.-val: Csekanyák Béla, Engel Ármán, Jánosy József, Kőszeghy Ádám, Mikita Antal, N. N., Schütz Emil, Szkarossy István, Tauth Viktor.

2—2 kor.-val: dr. Árje Fülöp, Bánó Iván, Bártfai Takarékpénztár, Bártfai Hitelbank, dr. Bartha Béla, Berger Leo, Bergmann Nándorné, Berczelly Jenő, Berzeviczy Béla, Bielek Miksa, Bohus Nándor, Bosits Gábor, Bosits János, Bujanovics Gyula, Bujanovics Sándor, Brühl Menyhért, dr. Deme Ferencz, Desseffy Arisztid, Desseffy Marczel, Dörner Mártonné, Egerer Mihály, dr. Eisner József, Első Magyar Ált. Biztosító-társaság Kassa, Ficker Rezső, dr. Glósz Károly, dr. Glück Jónás, Gregor Endre, Hartsár Péter, özv. Hedry Ernőné, dr. Hirschfeld Márk, Hollán Viktorné, Holénia Ernő, Holénia Sándor, Jobb Béla, dr. Kanarik J., Kárász István, Kapczy-Haber Lajos, Keczer Miklós, dr. Keczer Ákos, Keczer Ákosné, Kisszebeni Takarékpénztár, Kolossy Miklós, Kósch Elemér, Kósch Sándor, König Sándor, Kovács József Monyhád, Kleinovszky Antal, Kurimszky János, Kresz János, Krausz István, Kriszta Gyula, Langsch Róbert, Leuchtag Manó, Lévy Istvánné, Libay Béla, Littke L., özv. Mahr Károlyné, dr. Mankovics Rezső, M. G., Mankovics Kornél, br. Mengerssen Ágostné, dr. Moskovitz Emil, Merényi Gyula, özv. Mezey Pálné, dr. Mikler Gusztáv, Mikolik Kálmán, Nehrer Emma, Pausz Tivadar, Péchy Aurél, Péchy Zsigmond, Pernyik Endre, Pietsch Antal, Pletényi Endre, Prokopovics István, Raszlavicz Edéné, Rhódy Alajos, Renvers Ferenczné, Rosenfeld Ignác, Rigler József Ede, Serényi Irma, Sárkány Ernőné, Schroepfer Antal, Soltész Ede, dr. Springer Zoltán, Spiegel Ervin, Schütze József, Szepesházy Imréné, Szinyei Mersé József, Spillenber Barna, Szlabey Máttyás, Theisz Ármán, Tahy Boldizsárné, dr. Tomka István, Toppicz György, Törley J. és Társa, Tornay Ödön, Török Kálmán, Úsz Antalné, dr. Vas Antal, Vilecz Jenő, Vicenty Pálné, dr. Windt Artur, özv. Wittenberger Emilné, Winkler Benőné, dr. Zoltán Gedeon, Zombory Bertalan, Zsembery Kálmán, Rády Antalné.

1—1 kor.-val: Honvéddhadnagy, Horovitz Miksa.

Az *árútszarnokokba* szükséges dolgok beszerzésére adakoztak: 10—10 koronával: Bielek Lászlóné, Gundelfinger Gáborné, Luchs Róbertné és Semsey Boldizsárné. 6 kor.-val: Hartmann Samuné. 5—5 koronával: br. Ghillány Lászlóné, Flórián Károlyné, Gallotsik Lászlóné, Görgey Ernőné, dr. Holénia Gyuláné, özv. Kósch Artúr, Kobilicz Frigyesné, Müller Bertalané, Osvald Károlyné, Propper Adolfné, Schmidt Gyuláné, Szemere Mártonné, Tahy Józsefné, Glasner Mórné és Szinyei-Bánó Etelka. 4—4 kor.-val: Balpataky Imréné, Horváth Gusztávné, Roskoványi Miklós és Schwarcz Árminné. 3—3 kor.-val: Csengey Gusztávné, Grieger Tivadarné. 2—2 kor.-val: Dúzs Mária, özv. Jármay Béláné, Kovalicz Mihályné, Mayer Endréné és Raab Jánosné. 1 k.-val: Molnár Mária.

Tortát, sódort, csukrot, limonádét küldtek: Bánó Aladárné, Bretz Sándorné, Csatary Ágostné, Csatary Zsigmondné, Draskóczy Lajosné, Dobay Józsefné, Egerer Ferenczné, Engler Emilné, Farkas Lajosné, Földi Manóné, Gubcsó Gyuláné, Holénia Béláné, Horovitz Simonné, Horovitz Imréné, Jakobei Dezsőné, Kakúsz Irma, Kósch Árpádné, Lakner Árpádné, Maguth Miklós, Mikler Károlyné, Molitorisz Istvánné, Osvald Tivadarné, Osvald Béláné, Perényi Vilmosné, Raisz Vikturné, Rosenberg Teofilné, Ruby Józsefné, Sarudy Vilmosné, Schöpfli Gézáné, özv. Szénássy Sándorné,

Szlávik Máttyásné, Szmoligovics Szilárdné, Szeheho Jánosné, Semsey Adolfné, Thrór Gyuláné, Tergina Gyuláné, Uhlarik Máttyásné, Vilecz Jánosné, Vogel Béláné, Vöröss Sándorné és Zavatzky Szilárdné.

Tombolatárgyakat ajándékoztak: Bánó Aladárné, Bielek Lászlóné, Bornemisza Szerafin, Both Gyuláné, dr. Csatary Ágostné, Dahlström Anna, Dobay Józsefné, Egerer Ferenczné, ifj. br. Ghillány Lászlóné, Görgey Ernőné, Gregor Endre, Kakúsz Irma, Kósch Árpádné, özv. Lakner Árpádné, Luchs Róbertné, Meliőríz Ilka, Mikler Károlyné, Osvald Béláné, Osvald Károlyné, Putschalko Marianne, Perényi Vilmosné, Raisz Vikturné, özv. Semsey Adolfné, Szmoligovics Szilárdné, Semsey Boldizsárné, Urbán Elly, Woloszinovics Mancsi. — Hálás köszönetet mondunk még *Gregor Endre* úrnak, ki a szükséges üveg- és porcellánkészletet díjmentesen bocsátotta rendelkezésünkre; továbbá *Atlass D.*, *Theisz Ármán* és *Friedmann N.* kereskedő uraknak, kik díszítési tárgyakkal kisegítettek, s végül *Koch J.* úrnak, ki a teremdíszítés festészeti részét szívesen végezte.

A bál anyagi mérlege a következő:

Összbevétel 2605 kor. 68 fillér.
Összkiadás 1290 „ 37 „

Tiszta jövedelem: 1315 kor. 31 fillér.

Eperjes, 1907. február 15.

A **Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet** nevében:

Kósch Árpádné s. k., **Osvald Károly** s. k.,
elnök. titkár.

Kósch Árpád s. k.,
penztáros.

— **Felhívás a kereskedőkhez!** Daczára annak, hogy a kereskedelmi kormány a székesfőváros hozzájárulásával a budapesti ipari és kereskedelmi munkás-közvetítő-intézetet már 1900-ban életbeléptette, a kereskedők vagy megszokásból, vagy azért, mert ezen intézet létezéséről és arról, hogy minden díj nélkül segédek és tanoncokat közvetít, tudomással nem bírnak, személyzetét még mindig az ügynökökhöz fordulnak, miáltal segédeiket érzékenyen megkárosítják, mert az ügynököknek a közvetítésért fizetniük kell s azok közül többen a jobb állásokat a legjobbat fizetőnek juttatják. Felhívjuk ennélfogva a kereskedő cégeket, hogy gondoljanak segédek sorsával, kikkel együtt dolgoznak, s kiknek segítségével igyekezzük gyümölcsöt élvezni ragadják ki segédeiket lelketlen kufárok kezéből s forduljanak egyenesen a budapesti ipari és kereskedelmi munkás-közvetítő-intézethez (József-körút 36. sz.), hol egy volt kereskedő van a keres. személyzet közvetítésével megbízva és hol az minden díj nélkül szakszerűen és csakis a kölcsönös érdekek szemmel tartásával fogatosítottatik.

— **Védhímoltás.** Sárosvármegye alispánja a f. év tavaszán fogatosítandó védhímoltásra nézve az oltó-köröket így állapította meg:

- Az I. oltókört képezi az alsótarcazi járás.
- A II. „ „ a felsőtarcazi „
- A III. „ „ a sirokai járás, Nagysáros nagyközség kivételével.
- A IV. oltókört képezi a tapolyi járás.
- A V. „ „ a szekcsői „
- A VI. „ „ a makoviczai járás, a zborói körhöz tartozó községek kivételével.
- A VII. oltókört képezi Eperjes szab. kir. város.
- A VIII. „ „ Bártfa „ „ „
- A IX. „ „ Kisszeben „ „ „
- A X. „ „ Nagysáros „ „ „
- A XI. „ „ a zborói körhöz tartozó községek.

Az oltóorvosok a következők:

- az I. körben dr. Hartmann Samu járási és tb. főorvos,
- a II. körben dr. Moskovits Ignác járási orvos,
- a III. körben dr. Weisz Jakab járási orvos,
- a IV. körben dr. Horovitz Arthur járási orvos,
- az V. körben dr. Blumenfeld Ármán jár. és tb. főorvos,
- a VI. körben dr. Eisner József járási és tb. főorvos,
- a VII. körben mester Herkely János, városi orvos,
- a VIII. körben dr. Mankovics Rezső városi főorvos,
- a IX. körben dr. Rosenfeld Samu városi főorvos,
- a X. körben dr. Fischl József községi orvos,
- a XI. körben dr. Bettelheim Alfréd körorvos.

— **Ingyen és bérmentve** küldi a *«Milléniumtelep»*, Nagyösz (Torontálmege) minden érdeklődőnek mű-mellékletekkel díszített magyar, v. német, v. román, v. szerb nyelvű főárjegyzékét a legjobb fajú és minőségű szőlőtörvények- és lúgoltványokról, melyek ott a legcsöbb árban, szakavatott kezelésben kaphatók.

— **A munkaadók szervezkedése.** Az utóbbi években mutatkozó, néha jogosulatlan munkabeszüntetések hovatovább sürgőssé tették azt, hogy az eddig, a munkások hatalmas szervezetével szemben védtelenül álló munkaadók saját védelmükről gondoskodjanak, ők maguk is szervezték tömörüljenek össze. Szolnokon már egy éve van az önálló iparosoknak szervezete és derekasan is kitartanak a mellett az iparosok, sőt annak hasznát már nem egyszer tapasztalták is. Szegeden éppen

a napokban tömörültek szervezték a munkaadók és most Debreczenben — a hol már két év óta különösen az építőipar szenvedett sok kárt a folytonos sztrájkok miatt — indult meg hatalmas mozgalom a szervezkedés mellett. A mozgalmat az ottani kereskedelmi és iparkamara vezeti és január hóban összehívja az érdekelt iparosokat és ezen az anketén fogják letárgyalni a szervezkedés célját és módjait. A szervezkedésről már szó esett az ottani ipartestület egyik előljárásági ülésén is, a hol azt élénk szimpátia fogadta.

— **Jótékonyági bélyegek.** Az Országos Gyermekevédelmi Liga által még a nyár folyamán forgalomba hozott jótékonyági bélyegekre vonatkozólag a kereskedelmi minisztérium értesítette gróf Edelsheim Gyulai Lipót, hogy e bélyegek ezentúl Ausztriába, Bosznia-Hercegovinába és Svájcba küldendő postaküldeményekre is felragaszthatók. A jótékonyági bélyegek — melyeknek célja az, hogy mindenkinek módjában legyen még filléres adományokkal is elősegíteni a gyermekvédelem nemes eszméjének megvalósítását — már városunkban is kaphatók.

— **Tartós gyógyszer.** Fájdalmas csúznál, a derék-, testrészek és forgó köszvényes bántalmainál a *Moll-féle sósborszeszsel* való bedörzsölés sikerrel használtatik. Egy üveg ára 1 kor. 90 f. Szétküldés naponta utánvétellel *Moll A.* gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállító által, Bécs, I., Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

— **Az üzleti munkaidő.** Úgy a fővárosban, mint a vidéken hatályos mozgalom fejlődött ki az üzleti munkaidőnek a kereskedelmi alkalmazottak rég hangoztatott kívánalmaival egyező módon való szabályozása érdekében. Tudjuk, hogy a kormány munkaprogramjában is bent foglaltatik az e téren szükséges szociálpolitikai reformok törvényhozási úton való életbeléptetése. A MAGYAR KERESKEDŐK LAPJA azonban, mely a kérdéssel hosszabb cikkben foglalkozik, helyesebbnek tartja, hogy a törvényhozás intézkedéseit megelőzőleg és ettől függetlenül maguk az érdekeltek szabályozzák az üzleti munkaidőt, és pedig oly kompromisszumok alapján, melyek az ellentéteket a jogosság és méltányosság követelményeinek megfelelően egyenlítik ki. Engedni kell valamit mindkét félnek — munkaadóknak és alkalmazottaknak — merev álláspontjukból, és ha az engedékenység terére lépve, közelednek egymáshoz, félúton találkozni is fognak és oly megállapodásra jutnak, a mely teljesen ki fogja elégíteni úgy az egyik, mint a másik tábor. A törvényhozásnak aztán ne legyen e tekintetben egyéb feladata, mint kodifikálása a gyakorlati élet követelményeivel egyező megállapodásoknak. Az üzleti munkaidő szabályozásának kérdése két irányban ágazik el. Először is az alkalmazottak, de a helyesen gondolkodó főnökök is a vasárnapi munkaszünet újból való szabályozását tartják szükségesnek. Szerintük nem származnak abból a közönségre semmi hátrány, ha a teljes vasárnapi munkaszünetet a kereskedelem összes ágazataira nézve kötelezővé tétetik, feltéve, hogy eltöltik a hálalókereskedés vasárnapon való gyakorlását is. A mint megszokták már a fogyasztók, hogy számos oly szükségletüket, melyeket vasárnap be nem szerezhetnek, kőznapon vásárolják be, úgy meg fogják szokni a vasárnap elfogyasztandó élelmiszereknek az előző napokon való beszerzését is. Számos szakma azonban kifogást emel az alkalmazottak ama követelése ellen, hogy a vasárnapi munkaszünet tartama teljes 36 óra legyen. E szerint a munkaszünetnek szombat esti 8 órától hétfőn reggel 8-ig, vagy szombat esti 6 órától hétfőn reggel 6 óráig kellene tartani. Vegyük figyelembe az alkalmazottak azt, hogy ha vasárnap kivétel nélkül minden üzlet zárva lesz, a munkásosztályhoz tartozók, a kik rendszerint csak szombaton késő este jutnak pénzhez, vasárnapra való élelmiszereik bevásárlásától el lesznek útve. A kérdés másik ágazata a köznapi munka oly módon való szabályozása, hogy minden üzlet köznapon este 8 órakor bezárassék. Ez ellen nem lehet kifogást emelni és e tekintetben csupán egy kivételt kell az alkalmazottaknak koncedálniok. Ez abban áll, hogy oly helyeken, a hol a fogyasztó-jelentékeny kontingensét gyári és ipari munkások képezik, azok az üzletek, a melyek e kivételre reflektálnak, esti 10 óráig nyitva tarthatók legyenek.

— **El az uszályl! Ezt hallani** minduntalan, a mióta nyilvánvaló lett, hogy a por nemcsak a légzőszerveket izgatja, hanem betegségeknek, különösen pedig a tuberkel-bacillusok átvitele útján tüdőbetegségnek az okozója. A modern tudomány nagy súlyt helyez az ezen betegség elleni óvintézkedésekre és első-sorban ajánlja a légzőszervek megvédését hurut ellen, mert csakis katarrhális gyuladalon képesek a bacillusok terjeszkedni. Semmi más szer sem használható és célra jobban, mint a *«Sirolin-Roche»*, mely a köhögést csillapítja és a légzőszerveket a bacillusok káros hatása ellen megvédi. Kapható minden gyógyszerárban,

— A háziipar pártolása. A magyar földművelő-népség foglalkozásában van egy nagy hiány. Időhöz van kötvé annyira, hogy télen alig juttat valami elfoglaltságot, tehát keresetet sem nyújt. Ezt kellene pótolni azzal, hogy a földművelésügyi miniszter ezt a célt tűzte maga elé, midőn arról értesítette a törvényhatóságokat, hogy a költségvetésbe segélyeket vett fel, melyek által a földművelésügyi tevékenységét előmozdíthatja. Felhívja tehát a törvényhatóságokat, jelöljék meg a módokat, miként lehetne ezen célt legmegfelelőbben szolgálni. Nálunk a háziipar terjesztésének feladatát a gazdasági egyesület vállalta magára s tőle telhetőleg igyekszik a háziipart a megye területén minél inkább terjeszteni.

— Ki akar szép lenni? Kevés hölgy van az országban, ki a Gutori Földes Kelemen aradi gyógyszerész világhírű arczkenőcsét, a Margit-crémet ne ismerne. Ugyanis az összes szépítőkészletek között a Földes-féle Margit-crém örvend a legnagyobb kelendőségnek, mert teljesen ártalmatlan, a bőr mindennemű tisztátalanságát: szepölő, pattanást, mitesszert, májfoltot, ráncokat stb., néhány nap alatt eltávolítja és az arcot simává, üdév, fiatalá varázsolja. Nemcsak az arcbőr, hanem a nyak, váll és kéz fehérítésére és szépítésére is legalkalmasabb. Nagy tégely 2, kicsi 1 korona. A Margit-crém hatását növeli a Margit-szappan. Azok a hölgyek, a kik pudert használnak, nagyon dicsérik a Margit-hőlygőport, az arcot szárazon tartja, a naptól, szélől megvédi. Ezen kiváló toalette-czikkek kaphatók a gyógyszerárakban. Utánzatoktól óvakodjunk! Postán küldi Földes Kelemen gyógyszerész, Arad, ki kívánatra a «Szépségápolás» című könyvecskét ingyen küldi.

— Rendőri hír. Az utóbbi napokban újból több kutyamarás fordult elő. A rendőrség a kutyákat állatorvosi megfigyelés alá helyezte.

— Az anyakönyvi hivatal heti kimutatása. Születtek: Mahajcsuv Gyula g. k., Weisz Sándor r. k., Vágner József r. k., Nogács Gyula (utószülött) r. k., Bartos Géza r. k., Sztasik Ferencz r. k., Kot József r. k., Rubin Aranka izr., Majoros János (utószülött) r. k., Bilich József r. k. — Meghaltak: öz. Ouder Jánosné ág. h. ev., 95 éves; Kaisz János r. k., 24 éves; Sztupinszki István g. k., 50 éves; Mikita Emilia r. k., 6 éves; Major Hedvig r. k., 21 napos. — Hazaságot kötöttek: Buzási János r. k. és Paulovics Ilona g. k.; Pruszkák István r. k. és Székely Anna g. k.; Miklós János r. k. és Novotny Mária ág. h. ev.; Gomulec József r. k. és Kulybak Anna g. k.; Lukács György g. k. és Marincák Mária g. k.; Blaskó Mihály g. k. és Ksenyák Mária g. k.; Bäuml Frigyes r. k. és Gratzl Évi r. k.; Hoffmann Antal r. k. és Demeter Anna g. k.

Felelős szerkesztő:

Dr. Raffay Ferencz.

Kiadótulajdonos:

Kösch Árpád.

Nagyságos asszony,

tudja-e, hogy a maláta-kávé vásárlásánál miért kell Önnek a «Kathreiner» nevet hangsúlyozni?

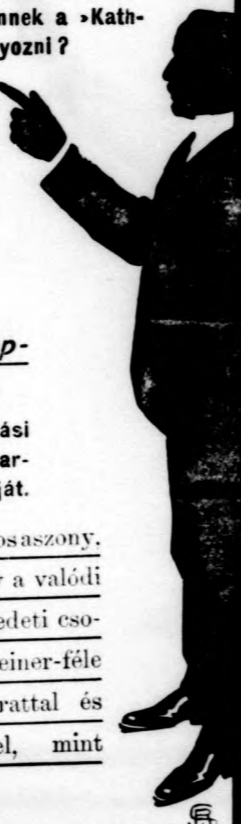
Mert különben annak az eshetőségnek teszi ki magát, hogy kelés étékü utánzatot kap, mely a «Kathreiner-t» kitüntető, minden előnyt nélkülöz.

Csakis a

Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé

birja, különleges előállítási módszere révén, a gyarmatkávé ízét és zamatját.

Méltóztassék azért, Nagyságos asszony, jól emlékeztetnie vélni, hogy a valódi «Kathreiner» csakis zárt eredeti csomagokban kapható «Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé» felirattal és Kneipp páter arcképével, mint védjeggyel.

Bérbeadó május 1-sejétől
6 szobás lakás
a Flórián-utca sarkán, I-II. emeletén.

Szemgyógyintézet

Miskolcson

Széchenyi-utca 5. szám

Dr. VAJDA GÉZA szemorvos
vezetése alatt.

A SZÉPSÉG!

Minden hölgynek kétségtelenül leghőbb vágya, hogy mentől szebb legyen, s hogy ezen célját elérhesse: megragad minden alkalmat, a legképtelenebb dolgokkal kengetve arczát. A legtöbb esetben saját kárára teszi ezt, mert nemcsak hogy szép nem lesz, hanem elenkezőleg: sok esetben tönkreteszi arcbőrt, úgy hogy igen hosszú idő, gondos ápolás kell ahhoz, hogy ismét helyrehozza.

Az a világon egyedül álló siker, melyet Földes Kelemen aradi gyógyszerész Margit-crém-jével elért (különösen Francia- és Németországban), sok embert arra birt, hogy ezt a világhírű, ártalmatlan és az arcz minden tisztálansága (szepölő, májfolt, kiütések stb.) ellen páratlanul és csodálatosan ható szert utánozzák. Természetes, hogy ez senkinek sem sikerül, mert a Margit-crém készítésének titkát senki más nem ismeri, mint a feltaláló és készítő, s éppen azért, mert a titkot soha senkire sem bízza, hanem minden egyes készítményt maga állít elő, a Margit-crém mindig egyforma, annak kidolgozása a leggondosabb, tehát hatása is rögtöni és biztos. Óvakodjunk tehát arczunkat mindenféleképpen kengetni és használnunk oly szert, melyet angol, amerikai és francia hírneves orvosok is ajánlanak, mint egyedül biztos és ártalmatlan szert az arcz szépítésére és a szépség megőrzésére. Ez a világhírű szépítőszer a Földes-féle Margit-crém mely már 4-5 napi használat után teljesen átalakítja az arcz bőrt eltünteti a szepölőket, májfoltokat, kiütéseket, bőrtöréseket, mitesszert, arcz- és kézverősséget. Az arcz ideális szép, üde és ifjú lesz s a mellett a Margit-crém teljesen ártalmatlan.

Egy tégely ára 1 korona, Margit-szappan 70 fillér és Margit-pouder (fehér, rózsaszín és krém-színben) 1 kor. 20 fillér. Ezen szerek mindegyike külön is használható. A Földes-féle Margit-crém kapható a világ minden nagyobb gyógyszerárakban; a hol pedig raktáron nem volna, tessék egyenesen a készítőnek így címzeve írni: Földes Kelemen gyógyszerész, Arad.

Főraktár Eperjesen:

Williger Pál, Korn Vilmos, Molitorisz István gyógyszerészeknél és Pálesch Árpád droguerijában.

23/1907. sz.

Hirdetmény.

Az Eperjesi Ipartestületnek
1907. márczius 10-én d. e. 10 órakor

a városháza tanácstermében megtartandó

Rendes évi közgyűlésére

az Ipartestület t. tagjai ezennel meghívotnak.

Azon esetre, ha az egybegyűlt tagok száma az alapszabályok értelmében határozathozatalra elegendő nem lenne, a közgyűlés megtartására f. évi márczius 17-ik napjának délelőtti 10 órája tüzetik ki határnapul, a mikor a közgyűlés az egybegyűlt tagok számára való tekintet nélkül meg fog tartatni.

Napirend:

1. Elnöki jelentés.
2. Az 1906. évi számadások megvizsgálása, azok fölötti határozathozatal és a felmentvény megadása.
3. A testület 1907. évi költségelőirányzatának megállapítása.
4. Az előjáróság elnökének, 20 tagjának s 3 ellenőrnek megválasztása.
5. Betegsegélyzőpénztári kiküldöttek: igazgatósági, felügyelőbizottsági és választott-bíróági tagok választása.
6. Egyéb indítványok, ha azok 20 tag aláírásával 4 nappal a közgyűlés előtt a választmányynak beadattak.

Eperjes, 1907. évi február hó 8-ikán

Grieger József,
elnök.

Óh jaj!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR” GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17

Megfojt az az átkozott köhögés!

Eperjesen kapható: Barts Emil, Korn Vilmos, Molitorisz István gyógytárakban és Pálesch Árpád droguerijában. — Bártfán: Löcherer Gyula és Tirscher István gyógytárakban.

Éljen!

Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyított

Bátorkodom a nagyérd. közönségnek ezenel jelenteni, hogy helyben

Lakatos-műhelyt

nyitottam. Lakatos-műhelyemet úgy rendeztem be, hogy képes vagyok — villamosvilágítási, vízvezetési, fürdőberendezési, melegvíz- és gőzfűtési, házteléfono kis- és nagy távol-ságokban való szerelését, valamint épület-munkákat, szivattyús-kutak felállítását és mindenféle gépek javítását, beleértve a mechanikus-munkákat, is elvállalni, még pedig a jelenkor kívánalmainak megfelelően és a lehető legjutányosabb árak mellett.

A fővárosban hosszú évek során nagyobb gyárakban szerzett tapasztalataim biztosítékot nyújtanak arra, hogy megrendelőim megtisztelő bizalmának minden tekintetben meg fogok felelni.

Midőn bátor vagyok kérni, hogy vállalatomat megrendeléseivel támogatni sziveskedjék, fogadja nagyra-becsülésem kifejezését, melylyel vagyok

Eperjes, 1907. febr. 15.,

tisztelettel

Némethy Lajos
magánmérnök.

MŰHELY: márcz. 31-ikéig Bástya-utca 19., április 1-jétől Fő-utca 37.

Kapható Bein Simon fűszer- és csemegekereskedésében Eperjesen.

37/1907. sz.

Hirdetmény.

Az Eperjesi Ipartest. Betegsegélyzőpénztárnak
1907. márczius 10-én d. u. 2 órakor

a városháza tanácstermében megtartandó

Rendes évi közgyűlésére

a kiküldött t. tag urak ezennel meghívotnak.

Ha azonban az egybegyűlt kiküldöttek száma az alapszabályok 27. §-a értelmében határozatképes nem lenne, a közgyűlés újabb megtartására határnapul márczius 17-ik napjának délutáni 2 órája tüzetik ki, a mikor is a közgyűlés az egybegyűlt kiküldött tagok számára való tekintet nélkül meg fog tartatni.

Napirend:

1. Az igazgatóság pénztári jelentése.
2. Az 1906. évi számadások megvizsgálása, azok fölötti határozathozatal, valamint a felmentvény iránti határozat.
3. Az 1907. évi költségelőirányzat megállapítása.
4. Igazgatóságnak határozati-javaslat a Csongrádi György könyvelő sikkasztásából eredő kárösszegnek törlesztés hozatala iránt.
5. Az igazgatósági tagok felének kilépése, azok helyebe új tagoknak, a felügyelőbizottság tagjainak és a választott-bíróóság választása.

Eperjes, 1907. febr. 7-ikén.

Grieger József,
ig. elnök.

Figyelmeztetés. Az alapszabályok 26. § a) pontja értelmében a közgyűlésen csakis a törvényesen megválasztott kiküldöttek jelenhetnek meg.

Háziurak figyelmébe!

Tisztelettel van szerencsém a m. t. Háziurakat értesíteni, hogy 4 év óta fennálló **badogos-üzletemet** a **VÍZ-vezeték, csatornázás, fürdőszobák, angol-closetek, meleg- és hideg-vezeték**, egyszerűsmind **légfűtések** berendezéssel **bővítettem**; ennél fogva kérem a t. Háziurak becses pártfogását.

Szolid és megbízható kivitelert a legmesszebbmenő jóállást nyújtom.

Kiváló tisztelettel

HERTZKA SIMON.

Műszaki iroda és mintaraktár: Eperjes, Főutca 18.

A Flórián-utca 4. számú emeletes lakház szabad kézből eladó.

Alkuszok kizáratnak.

Bővebb felvilágosítás: Fő-utca 78. szám, II. emelet, d. u. 3—4 óra közt.

Kossuth Lajos-utca 36. számú

HÁZ

eladó,

esetleg május 1-jétől bérbe kiadó.

6 szoba, konyha, cselédszoba, villamos-berendezéssel.

Bővebbet *Lillia Zsigmondnál.*

Köhögés!

Ki arra nem ügyel, vétkezik saját teste ellen.

KAISER-féle MELL-KARAMELLÁK
a 3 fenyővel.

Orvosilag megvizsgálva és ajánlva köhögés, rekedtség, hurut és elnyálkásodás ellen.

5120 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány tanúskodik, hogy azt, amit igérnek, valósul.

Csomagok ára **20** és **40** fillér, doboz **80** fillér.

Kapható:
SCHOLZE ALFRÉD
czukrászda- és kávéházban EPERJESÉN.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziener, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvényél, csúznál és meghűléseknel, bedörzsöléséppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjelzővel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és üvegszólván minden gyógyszertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budaörs.

D. Richter gyógyszerárta az „Arany oroszlánhoz“

Prágában, Elisabethstrasse 5 nos.
Mindennapi szükség.

Az Eperjesi Bankegylet

részvényesei ezennel liztelettel meghivatlak

a folyó évi február hó **27-ikén** d. u. 3 órakor

szab. kir. Eperjes városban, a városháza tanácskozási termében tartandó

Rendes Közgyűlésre.

A tanácskozás tárgyai:

1. Elnökválasztás az alapszabályok 21. §-a értelmében három évre.
2. Az igazgatóság jelentése a mult üzletév eredményéről s a mérleg előterjesztése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. Az osztalék meghatározása.
5. Két igazgatósági tag választása.

Eperjesen, 1907. évi január hó 15-ikén.

Az igazgatóság.

MÜHLE VILMOS

cs. és kir. udvari szállító

TEMESVÁR

Mag-, növény-, rózsá- és fa-nagytenyészetek.

(Művelési terület 94 hold.)

VILÁGKIVITEL!

A legjobb magvak kerti és mezei veteményezésre

(Mühle magvai jóságban elérhetők, de ebben felülmulthatatlanok.)

A legnemesebb gyümölcs-, dísz- és sorfák

(Mühle fái többször átültettek, jól iskoláztak, mindenütt jól és biztosan gyarapodnak.)

A legszebb fenyőfélék, díszcserjék, rózsák stb.

(Mühle túlevélű mind téliállók, dísz- és küszöcsérjéi, valamint rózsái a létező legszebb virágúak.)

Postacsomagok magvakkal 5 koronán felüli értékben bárhová bérmentve küldetnek.

Mühle kertészeti kézikönyvei dívtánsók számára a legjobbak, megrendelésekhez ingyen csatoltatnak.

Dúsan illusztrált főárjegyzék — páratlan a maga nemében — kívánságra bárkinek ingyen és bérmentve megküldetik.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyet és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altest-bántalmak, gyomorgörcs és gyomorhév, rögzött székrekedés, máj-bántalom, vértululás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ara egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona.

Hamisítások törvényileg fenytettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A.

védjegyet tünteti fel. A Moll-féle sósorszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító

bedörzsölési szer köszvény-, csúsz és a meghülés egyéb

következményeinél legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 1 korona 90 fillér.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női-szappan a bőr gyökeres gondozására és apolasára úgy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér.

Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.

Fő-székhely:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által
Bécs, I., Tuchlauben 9.

Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesítettek.

A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

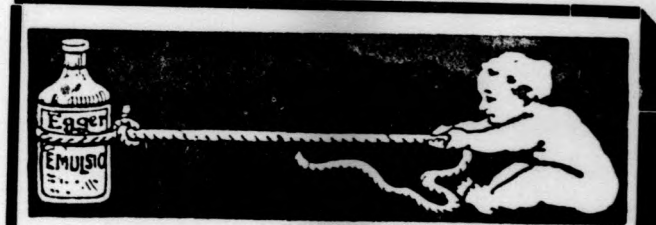
Nem kell gyógyszer!

naponta reggeli előtt egy pohár valódi **baraczk-pálinkát** iszunk.

Gyomortisztító! Étvágygerjesztő!

3 literes üvegben franco szállítja 12 koronáért.

GÁL MÓR termelő, Kecskeméten.

Vigyázn! ezen bejegyzett védjegyre!

Három kérdés:

I. **Miért** kedvelik az orvos urak az EGGER-EMULSIÓT és rendelik e csukamáj-olajat előszeretettel?

Mert az EGGER-EMULSIÓT a csukamáj-olaj legjobb adagolási módja s gyógyeredményei meglepők.

II. **Miért** szeretik a gyermekek az EGGER-EMULSIÓT annyira?

Mert íze kintinó és nyálánkságszamba megy.

III. **Miért** szeretik a felnőt egyének az EGGER-EMULSIÓT?

Mert tudják, hogy a csukamájolaj áldásos hatását fokozott mérvben bírja és mindazonáltal nyoma sincs a csukamájolaj undorító íz- és szagának.

Hogy ezen tények valódiságáról bárki meggyőződhesen,

a „Nádor-gyógyszertár“, Budapest, VI., Váci-körút 17.

bárkinek küld egy ingyenes próbát 30 fillér előzetes beküldése ellenében (csomagolási- és portóért). Egy eredeti nagy üveg „Egger-Emulsió“ 2 kor. árban kapható

Eperjesen: Barts Emil, Korn Vilmos, Molitorisz István gyógyszertárban és Pálesch Árpád drogeriában. — Bártfán: Löcherer Gyula és Tirscher István gyógyszertárban.

Seidnadrucke, elegante und leicht ausführbare Toiletten.

WIENER MODE

mit der Unterhaltungsbeilage „Im Boudoir“ jährlich 24 reich illustrierte Seite mit 48 farbigen Modebildern, über 2800 Abbildungen, 24 Unterhaltungsbeilagen und 24 Schnittmusterbogen.

Vierteljährlich: K 3.30 = Mk. 2.80.

Gratisbeilagen:

„Die praktische Wiener Schneiderin“

und

„Wiener Kinder-Mode“

mit dem Beiblatt

„Für die Kinderfute“

sowie

„Schnittmusterbogen“.

Schnitte nach Maß. Als Begünstigung von beiderem ihren Abonnentinnen Schnitte nach Maß für ihren eigenen Bedarf und den ihrer Familienangehörigen in beliebiger Anzahl lediglich gegen Ertrag der Spesen von 30 h = 3 Pf. unter Garantie für tadellofes Paffen. Die Anfertigung jedes Colletstückes wird durch jeder Dame leicht gemacht. Abonnements nehmen alle Buchhandlungen und Postanstalten sowie der Verlag der „Wiener Mode“, Wien 6/2, Gumpendorferstraße 87, unter Beilägung des Abonnementsbetrages entgegen.